2025/12

8.1.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/12 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 19 декември 2024 година

за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел засилване и улесняване на проверките по външните граници, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2019/817 и за отмяна на Директива 2004/82/ЕО на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Извършването на гранични проверки на лица по външните граници допринася значително за гарантирането на дългосрочната сигурност на Съюза, неговите държави членки и неговите граждани и поради това продължава да бъде важна гаранция, особено в пространството без контрол по вътрешните граници. Граничните проверки трябва да бъдат извършвани в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), когато е приложимо, за да се подпомогне борбата с незаконната имиграция и да се предотвратяват заплахите за вътрешната сигурност, обществения ред, общественото здраве и международните отношения на държавите членки. Тези гранични проверки трябва да се извършват по такъв начин, че изцяло да се зачита човешкото достойнство и изцяло да се спазва съответното право на Съюза, включително Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

(2) Използването на данни за пътниците и на полетна информация, които се предават преди пристигането на пътниците, известни като предварителна информация за пътниците („advance passenger information“ — API), допринася за ускоряване на необходимите гранични проверки при процеса на преминаване на границата. За целите на настоящия регламент този процес се отнася по-специално до преминаването на границите между трета държава или държава членка, спрямо която не се прилага настоящият регламент, и държава членка, спрямо която се прилага настоящият регламент. Използването на данните от предварителната информация за пътниците (наричани по-нататък „API данни“) засилва граничните проверки по тези външни граници, като осигурява достатъчно време, за да е възможно извършването на подробни и цялостни гранични проверки на всички пътници, без това да има несъразмерно отрицателно въздействие върху добросъвестните пътници. Поради това от съображения за ефективност и ефикасност на граничните проверки по външните граници следва да се предвиди подходяща правна рамка, за да се гарантира, че компетентните гранични органи на държавите членки по външните гранично-пропускателни пунктове разполагат с достъп до API данните преди пристигането на съответните пътници.

(3) Съществуващата правна рамка относно API данните, която включва Директива 2004/82/ЕО на Съвета ([4]) и националната правна уредба за транспониране на посочената директива, се оказа важна за подобряването на граничните проверки, по-специално чрез създаването на рамка, чрез която държавите членки да въведат разпоредби за определяне на задълженията на въздушните превозвачи да предават API данни на пътниците, превозвани към тяхна територия. На национално равнище обаче продължават да съществуват различни практики. От въздушните превозвачи по-специално не се изискват системно API данни, а за въздушните превозвачи има различни изисквания по отношение на вида на информацията, която трябва да се събира, и условията, при които API данните трябва да бъдат предавани на компетентните гранични органи. Тези различия не само водят до ненужни разходи и усложнения за въздушните превозвачи, но и са във вреда на осигуряването на ефективни и ефикасни предварителни проверки на лицата, пристигащи по външните граници.

([1]) ОВ C 228, 29.6.2023 г., стр. 97.
([2]) Позиция на Европейския парламент от 25 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 12 декември 2024 г.
([3]) Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).
([4]) Директива 2004/82/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно задължението на превозвачите да съобщават данни на пътниците (ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 24).

(4) Необходимо е съществуващата правна рамка да бъде актуализирана и заменена, за да се гарантира, че правилата относно събирането и предаването на API данни с цел подобряване и улесняване на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и за борба с незаконната имиграция са ясни, хармонизирани и ефективни, в съответствие с установените в Регламент (ЕС) 2016/399 правила за държавите членки, към които той се прилага, и с националното право в случаите, когато той не се прилага.

(5) За да се осигури възможно най-последователен подход както на равнището на Съюза, така и на международно равнище, и с оглед на приложимите на международно равнище правила за събиране на API данни, в установената с настоящия регламент актуализирана правна рамка следва да се вземат предвид съответните практики, договорени на международно равнище със сектора на въздухоплаването, като например в контекста на насоките в областта на API на Световната митническа организация, Международната асоциация за въздушен транспорт и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО).

(6) Събирането и предаването на API данни засяга неприкосновеността на личния живот на физическите лица и води до обработване на техните лични данни. С цел пълно зачитане на техните основни права, по-специално правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни, в съответствие с Хартата, следва да се предвидят подходящи ограничения и гаранции. Така например всяко обработване на API данни, и по-специално на тези API данни, които съставляват лични данни, следва да остане строго ограничено до това, което е необходимо и пропорционално за постигането на целите, преследвани с настоящия регламент. Освен това следва да се гарантира, че обработването на API данни, събирани и предавани съгласно настоящия регламент, не води до каквато и да е форма на дискриминация, забранена от Хартата.

(7) За да се постигнат целите на настоящия регламент, той следва да се прилага за всички въздушни превозвачи, извършващи полети към Съюза съгласно определението в настоящия регламент, независимо от мястото на установяване на въздушните превозвачи, извършващи тези полети, и независимо дали изпълняват редовни, или чартърни полети. Събирането на данни от всякакви други полетни операции на граждански въздухоплавателни средства, като например летателни училища, медицински полети, полети за спешна помощ, както и от военни полети, не е в обхвата на настоящия регламент. Настоящият регламент не засяга събирането на данни от такива полети съгласно предвиденото в национална правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза. Комисията следва да направи оценка доколко е осъществимо създаването на схема на Съюза, задължаваща операторите на частни полети да събират и предават данни за пътниците във въздушния транспорт.

(8) Задълженията на въздушните превозвачи да събират и предават API данни съгласно настоящия регламент следва да включват всички пътници на полети към Съюза, транзитни пътници, чието крайно местоназначение е извън Съюза, и всеки недействащ член на екипажа, намиращ се на полет на въздушен превозвач във връзка със задълженията си.

(9) От съображения за ефективност и правна сигурност елементите от информацията, които в своята съвкупност съставляват API данните, които трябва да бъдат събрани и впоследствие предадени съгласно настоящия регламент, следва да бъдат ясно и изчерпателно изброени, като се обхване информацията, свързана както с всеки пътник, така и с полета на този пътник. Съгласно настоящия регламент и в съответствие с международните стандарти тази полетна информация следва да обхваща информация за местата и багажа, когато такава информация е налична, както и информация за гранично-пропускателния пункт на влизане на територията на съответната държава членка във всички случаи, обхванати от настоящия регламент. Когато е налична информация за багажа или местата в рамките на други информационни системи, с които разполагат въздушният превозвач, неговият отговорник, неговият системен доставчик или летищният орган, въздушните превозвачи следва да включат тази информация в API данните, които трябва да бъдат предадени на компетентните гранични органи. API данните по смисъла на определенията и уредбата по настоящия регламент не включват биометрични данни.

(10) За да се даде възможност за гъвкавост и иновации, по принцип следва да се остави на преценката на всеки въздушен превозвач да определя как да изпълнява своите предвидени в настоящия регламент задължения по отношение на събирането на API данни, в зависимост от вида на въздушния превозвач съгласно определенията за различните видове превозвачи в настоящия регламент и според съответния му бизнес модел, включително по отношение на времето за регистрация и сътрудничеството с летищата. Като се има предвид обаче, че съществуват подходящи технологични решения, които позволяват автоматичното събиране на определени API данни, като същевременно се гарантира, че съответните API данни са точни, пълни и актуални, и като се имат предвид предимствата на използването на такава технология по отношение на ефективността и ефикасността, от въздушните превозвачи следва да се изисква да събират такива API данни чрез автоматизирани средства, като се чете информацията от машинночетимите данни от документа за пътуване. Когато използването на такива автоматизирани средства не е технически възможно в случай на извънредни обстоятелства, въздушните превозвачи следва по изключение да събират ръчно API данните – като част от процеса на онлайн регистрация или като част от регистрацията на летището – по такъв начин, че да се гарантира спазването на задълженията им съгласно настоящия регламент.

(11) Събирането на API данни чрез автоматизирани средства следва да бъде строго ограничено до буквено-цифрените данни, съдържащи се в документа за пътуване, и не следва да води до събирането на биометрични данни от него. Тъй като събирането на API данни е част от процеса на регистрация, онлайн или на летището, с настоящия регламент не се налага задължение за въздушните превозвачи да извършват проверка на документа за пътуване на пътника в момента на качването на борда. Спазването на настоящия регламент не налага задължение за пътниците да носят

документ за пътуване в момента на качването на борда. Това не следва да засяга задълженията, произтичащи от други правни актове на Съюза или от националната правна уредба, която е в съответствие с правото на Съюза.

(12) Събирането на API данни от документи за пътуване следва също така да бъде в съответствие със стандартите на ИКАО за машинночетимите документи за пътуване, които са въведени в правото на Съюза чрез Регламент (ЕС) 2019/1157 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), Регламент (ЕО) № 2252/2004 на Съвета ([6]) и Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета ([7]).

(13) Изискванията, установени в настоящия регламент и в съответните делегирани актове и актове за изпълнение, следва да доведат до еднакво прилагане на настоящия регламент от страна на въздушните превозвачи, като по този начин се сведат до минимум разходите за взаимно свързване на съответните им системи. За да се улесни хармонизираното прилагане на тези изисквания от страна на въздушните превозвачи, по-специално по отношение на структурата, формàта и протокола за прехвърляне на данните, Комисията следва да гарантира – въз основа на сътрудничеството си с компетентните гранични органи, други органи на държавите членки, въздушните превозвачи и съответните агенции на Съюза– че практическото ръководство, което трябва да бъде изготвено от нея, осигурява всички необходими насоки и разяснения.

(14) За да се подобри качеството на API данните, маршрутизаторът, създаден съгласно настоящия регламент, следва да проверява дали предадените му от въздушните превозвачи API данни съответстват на поддържаните формати на данните, включително стандартизираните полета или кодове за данни, по отношение както на съдържанието, така и на структурата. Ако проверката установи, че данните не съответстват на тези формати на данните, маршрутизаторът следва да уведоми съответния въздушен превозвач незабавно и по автоматизиран начин.

(15) Важно е системите за автоматично събиране на данни и другите процеси, установени съгласно настоящия регламент, да не пораждат отрицателни последици за служителите в сектора на въздухоплаването, като на тях трябва да се предоставят възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация, които биха повишили ефикасността и надеждността на събирането и предаването на данни и биха подобрили условията на труд в сектора.

(16) Пътниците следва да имат възможността сами да предоставят определени API данни чрез автоматизирани средства по време на онлайн процеса на регистрация, например чрез сигурно приложение на смартфон на пътника, компютър или уебкамера с възможност за четене на машинночетимите данни от документа за пътуване. Когато пътниците не са се регистрирали онлайн, въздушните превозвачи следва да им осигурят възможност да предоставят изискваните машинночетими API данни по време на регистрацията на летището с помощта на гише за самообслужване или на служителите на въздушните превозвачи на гишетата за регистрация. Без да се засяга свободата на въздушните превозвачи да определят въздухоплавателни тарифи и своята търговска политика, е важно задълженията съгласно настоящия регламент да не водят до непропорционални пречки за пътниците, които не могат да използват онлайн средства за предоставяне на API данни, като например допълнителни такси за предоставяне на API данни на летището. Освен това в настоящия регламент следва да се предвиди преходен период, през който на пътниците да се дава възможност да предоставят ръчно API данни като част от процеса на онлайн регистрация. В тези случаи въздушните превозвачи следва да използват техники за проверка на данните.

(17) С цел да се гарантира упражняването на правата, предвидени в Хартата, както и да се осигурят достъпни и приобщаващи възможности за пътуване, особено за уязвимите групи и хората с увреждания, и в съответствие с правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт, предвидени в Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([8]), въздушните превозвачи, с подкрепата на държавите членки, следва да гарантират, че по всяко време съществува възможност за пътниците да предоставят необходимите данни на летището.

(18) С оглед на предимствата, свързани с използването на автоматизирани средства за събиране на машинночетими API данни, и яснотата, произтичаща от техническите изисквания в това отношение, които трябва да бъдат приети съгласно настоящия регламент, въздушните превозвачи, които решат да използват автоматизирани средства за събиране на информацията, която са задължени да предават съгласно Директива 2004/82/ЕО, следва да разполагат с възможността — а не да имат задължението — да прилагат тези изисквания, след като те бъдат приети, във

([5]) Регламент (ЕС) 2019/1157 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно повишаване на сигурността на личните карти на гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които упражняват правото си на свободно движение (ОВ L 188, 12.7.2019 г., стр. 67).

([6]) Регламент (ЕО) № 2252/2004 на Съвета от 13 декември 2004 г. относно стандартите за отличителните знаци за сигурност и биометричните данни в паспортите и документите за пътуване, издавани от държавите членки (ОВ L 385, 29.12.2004 г., стр. 1).

([7]) Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 г. за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС (ОВ L 163, 20.6.2019 г., стр. 1).

([8]) Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).

връзка с посоченото използване на автоматизирани средства, доколкото посочената директива е приложима и допуска това. Всяко такова доброволно прилагане на тези спецификации в приложение на Директива 2004/82/ЕО не следва да се разбира като засягащо по какъвто и да е начин задълженията на въздушните превозвачи и на държавите членки съгласно посочената директива.

(19) С цел да се гарантира, че извършваните предварително от компетентните гранични органи предварителни проверки са ефективни и ефикасни, предадените на тези органи API данни следва да съдържат данните за пътниците, които действително предстои да преминат външните граници, т.е. за пътниците, които действително се намират на борда на въздухоплавателното средство, независимо дали крайното местоназначение на пътника е в Съюза или извън него. Поради това въздушните превозвачи следва да предават API данни незабавно след окончателното приключване на обработката на полета. Освен това API данните помагат на компетентните гранични органи да разграничават законно пътуващите пътници от пътниците, които може да представляват интерес, и поради това за тях може да се изискват допълнителни проверки, за което биха били необходими допълнителна координация и подготвяне на последващи мерки, които да бъдат предприети при пристигане. Това може да се случи например в случаи на неочакван брой пътници, които представляват интерес, чиито физически проверки на границите биха могли да окажат неблагоприятно въздействие върху граничните проверки и времето за чакане по границите на други законно пътуващи пътници. С цел да се даде възможност на компетентните гранични органи да подготвят подходящи и пропорционални мерки на границата, като например временно подсилване или пренасочване на персонала, особено за полети, при които времето между момента след окончателното приключване на обработката на полета и пристигането по външните граници е недостатъчно, за да могат компетентните гранични органи да подготвят най-подходящия отговор, API данните следва да бъдат предавани и преди качването на борда, в момента на регистрацията на всеки пътник.

(20) За да се избегне всякакъв риск от злоупотреба и в съответствие с принципа на ограничаване в рамките на целта, на компетентните гранични органи следва да бъде изрично забранено да обработват получаваните от тях съгласно настоящия регламент API данни за всякакви други цели, различни от изрично предвидените в настоящия регламент, и в съответствие с установените в Регламент (ЕС) 2016/399 правила за държавите членки, към които се прилага посоченият регламент, или със съответните предвидени в националното право правила в случаите, когато посоченият регламент не се прилага.

(21) За да се гарантира, че компетентните гранични органи разполагат с достатъчно време, за да извършват ефективно предварителни проверки на всички пътници, включително пътниците с полети на дълги разстояния и със свързващи полети, както и с достатъчно време, за да гарантират, че събираните и предаваните от въздушните превозвачи API данни са точни, пълни и актуални, и когато е необходимо, за да поискат допълнителни разяснения, корекции или допълнения от въздушните превозвачи, с цел да се гарантира, че API данните продължават да бъдат на разположение, докато всички пътници действително се явят на гранично-пропускателния пункт, компетентните гранични органи следва да съхраняват получените от тях съгласно настоящия регламент API данни за определен срок, който остава ограничен до строго необходимото за тези цели. При извънредни обстоятелства, когато отделни пътници след кацане не се явят на гранично-пропускателен пункт в рамките на този определен срок, държавите членки следва да имат възможност да позволят на своите компетентни гранични органи да съхраняват API данните на такива отделни пътници, докато те се явят на гранично-пропускателен пункт или най-късно в рамките на определен допълнителен срок. Когато държавите членки искат да използват тази възможност, държавите членки следва да носят отговорност за въвеждането на подходящи средства за установяването на самоличността на такива отделни пътници, за да се гарантира, че техните конкретни API данни се запазват през по-дълъг срок само в рамките на строго необходимото.

(22) За да могат да отговарят на искания на компетентните гранични органи за допълнителни разяснения, корекции или допълнения, въздушните превозвачи следва да съхраняват предадените от тях съгласно настоящия регламент API данни през определен и строго необходим срок. Освен това и с цел да се подобри възприятието за качеството на пътуването при законно пътуващите пътници, въздушните превозвачи следва да могат да запазват и използват API данните, когато това е необходимо в хода на обичайната им работа, по-специално за улесняване на пътуването, в съответствие с приложимото право, и по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([9]).

(23) С цел да се избегне ситуация, при която на въздушните превозвачи се налага да установяват и поддържат множество връзки с компетентните гранични органи на държавите членки за предаването на събраните съгласно настоящия регламент API данни, и по този начин да се избегнат и свързаните с това неефективност и рискове за сигурността, следва да се осигури единен маршрутизатор, създаден и експлоатиран на равнището на Съюза, в съответствие с настоящия регламент и с Регламент (ЕС) 2025/13 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), който да служи като свързваща и разпределителна точка за това предаване. От съображения за ефикасност и икономическа ефективност

([9]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([10]) Регламент (ЕС) 2025/13 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. относно събирането и предаването на предварителна информация за пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/818 (ОВ L, 2025/13, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).

маршрутизаторът следва — в степента, в която това е технически възможно, и при пълно спазване на правилата на настоящия регламент и на Регламент (ЕС) 2025/13 — да използва технически компоненти от други съответни системи, създадени съгласно правото на Съюза, и по-специално уеб услугата, посочена в Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета ([11]), портала за превозвачи, посочен в Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета ([12]), и портала за превозвачи, посочен в Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([13]). За да се намали въздействието върху въздушните превозвачи и за да се гарантира хармонизиран подход към въздушните превозвачи, Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета ([14]), следва да проектира маршрутизатора в степента, в която това е технически и оперативно възможно, по начин, който е съгласуван и е в съответствие със задълженията, наложени на въздушните превозвачи с регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240.

(24) За да се подобри ефикасността на прехвърлянето на данни за въздушното движение и да се подпомогне наблюдението на API данните, прехвърляни на компетентните гранични органи, маршрутизаторът следва да получава данни за въздушното движение в реално време, събрани от други организации, като например Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол).

(25) Съгласно настоящия регламент маршрутизаторът следва да прехвърля по автоматизиран начин API данните на съответните компетентни гранични органи, които следва да бъдат определени въз основа на гранично-пропускателния пункт на влизане на територията на държавата членка, включен във въпросните API данни. С цел улесняване на процеса на разпределение всяка държава членка следва да посочва кои гранични органи са компетентни да получават прехвърляните от маршрутизатора API данни. За държавите членки е възможно да създадат единна входяща точка за данни, която да получава API данните от маршрутизатора и която незабавно и по автоматизиран начин да препраща тези данни на компетентните гранични органи на съответната държава членка. За да се гарантира правилното действие на настоящия регламент и от съображения за прозрачност, информацията относно компетентните гранични органи следва да се оповестява публично.

(26) Маршрутизаторът следва да служи единствено за улесняване на предаването на API данни от въздушните превозвачи до компетентните гранични органи в съответствие с настоящия регламент и не следва да бъде хранилище за API данни. Поради това, както и с цел да се сведе до минимум всякакъв риск от неразрешен достъп или друга злоупотреба и в съответствие с принципа за свеждане на данните до минимум, не следва да се съхраняват данни, освен ако това не е строго необходимо за технически цели, свързани с прехвърлянето, а API данните следва да бъдат заличавани от маршрутизатора незабавно, окончателно и по автоматизиран начин от момента, в който прехвърлянето е приключило.

(27) С цел да се даде възможност на въздушните превозвачи да се възползват във възможно най-кратък срок от предимствата, свързани с използването на маршрутизатора, разработен от eu-LISA в съответствие с настоящия регламент и с Регламент (ЕС) 2025/13, и да придобият опит в използването му, въздушните превозвачи следва да разполагат с възможността — а не да имат задължението — да използват маршрутизатора за предаване на информацията, която са задължени да предават съгласно Директива 2004/82/ЕО, по време на междинен период. Този междинен период следва да започне в момента, в който маршрутизаторът влезе в експлоатация, и да приключи, когато задълженията по посочената директива престанат да се прилагат. С цел да се гарантира, че всяко подобно доброволно използване на маршрутизатора се извършва отговорно, следва да се изисква предварителното писмено съгласие на държавата членка, която трябва да получи информацията, по искане на въздушния превозвач и след като същата държава членка извърши проверки и получи гаранции, доколкото са необходими. Аналогично, за да се избегне ситуация, при която въздушните превозвачи многократно започват и спират да използват маршрутизатора, след като даден въздушен превозвач започне използването му на доброволна основа, от него следва да се изисква да го продължи, освен ако няма обективни причини използването на маршрутизатора за предаване на информацията до отговорните органи на съответната държава членка да бъде преустановено, например ако се установи, че информацията не се предава по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин. В интерес на правилното прилагане на възможността за доброволно използване на маршрутизатора и като се отчитат надлежно правата

([11]) Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 327, 9.12.2017 г., стр. 20).

([12]) Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1).

([13]) Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на информация между държавите членки относно визите за краткосрочно пребиваване, визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване (Регламент за ВИС) (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60).

([14]) Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), за изменение на Регламент (ЕО) № 1987/2006 и Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 99).

и интересите на всички засегнати страни, в настоящия регламент следва да се предвидят необходимите правила относно консултациите и предоставянето на информация. Всяко подобно доброволно използване на маршрутизатора съгласно настоящия регламент в приложение на Директива 2004/82/ЕО не следва да се тълкува като засягащо по какъвто и да е начин задълженията на въздушните превозвачи и на държавите членки съгласно посочената директива.

(28) Маршрутизаторът, който трябва да се създаде и експлоатира съгласно настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/13, следва да намали и опрости техническите връзки, необходими за предаване на API данни съгласно настоящия регламент, като ги ограничи до само една връзка за всеки въздушен превозвач и за всеки компетентен граничен орган. Поради това в настоящия регламент следва да се предвиди задължение за компетентните гранични органи и за въздушните превозвачи да установят такава връзка с маршрутизатора и да постигнат необходимото интегриране с него, за да се гарантира, че създадената с настоящия регламент система за предаване на API данни може да функционира правилно. Проектирането и разработването на маршрутизатора от eu-LISA следва да дава възможност за ефективно и ефикасно свързване и интегриране на системите и инфраструктурата на въздушните превозвачи чрез предвиждане на всички съответни стандарти и технически изисквания. За да се гарантира правилното функциониране на създадената с настоящия регламент система, следва да се предвидят подробни правила. При проектирането и разработването на маршрутизатора eu-LISA следва да гарантира, че API данните, предавани от въздушните превозвачи и прехвърляни на компетентните гранични органи, са криптирани при преноса.

(29) С оглед на свързаните с това интереси на Съюза всички разходи, направени от eu-LISA за изпълнението на нейните задачи съгласно настоящия регламент по отношение на маршрутизатора, следва да се поемат от бюджета на Съюза, включително за проектирането и разработването на маршрутизатора, хостването и техническото управление на маршрутизатора, както и за управленската структура на eu-LISA, за да се подпомогне проектирането, разработването, хостването и техническото управление на маршрутизатора. Същото правило би могло да се прилага и за разходите, направени от държавите членки във връзка с техните връзки с маршрутизатора и интегрирането с него, както и с поддръжката, изисквани съгласно настоящия регламент, в съответствие с приложимото право на Съюза. Важно е бюджетът на Съюза да предоставя подходяща финансова подкрепа на държавите членки за тези разходи. За тази цел финансовите потребности на държавите членки следва да бъдат подкрепени от общия бюджет на Съюза, в съответствие с правилата за допустимост и процентите на съфинансиране, определени в съответните правни актове на Съюза. Годишното финансово участие на Съюза, отпускано на eu-LISA, следва да покрива потребностите, свързани с хостването и техническото управление на маршрутизатора въз основа на оценка, извършена от eu-LISA. Бюджетът на Съюза следва също така да покрива подкрепата, като например обучение, предоставяна от eu-LISA на въздушните превозвачи и на компетентните гранични органи, за да се създаде възможност за ефективно предаване и прехвърляне на API данните чрез маршрутизатора. Разходите, направени от независимите национални надзорни органи във връзка със задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент, следва да се поемат от съответните държави членки.

(30) Не може да се изключи възможността — поради извънредни обстоятелства и въпреки всички разумни мерки, предприети в съответствие с настоящия регламент — централната инфраструктура или един от техническите компоненти на маршрутизатора или комуникационните инфраструктури, свързващи компетентните гранични органи и въздушните превозвачи с него, да не функционират правилно, което да доведе до техническа невъзможност за въздушните превозвачи да предават API данни или за компетентните гранични органи да получават тези данни. Предвид недостъпността на маршрутизатора и факта, че като цяло няма да бъде възможно в разумна степен въздушните превозвачи да предадат засегнатите от неизправността API данни по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин чрез други средства, задължението на въздушните превозвачи да предават тези данни на маршрутизатора следва да спре да се прилага, докато не бъде отстранена техническата невъзможност. За да се гарантира обаче наличието на API данни, необходими за подобряване и улесняване на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и за борбата с незаконната имиграция, въздушните превозвачи следва да продължат да събират и съхраняват API данни, така че те да могат да бъдат предадени веднага след отстраняването на техническата невъзможност. В такъв случай, с цел да се сведат до минимум продължителността на техническата невъзможност и отрицателните последици от нея, засегнатите страни следва незабавно да се информират взаимно и незабавно да предприемат всички необходими мерки за отстраняване на техническата невъзможност. Този механизъм не следва да засяга задълженията съгласно настоящия регламент на всички засегнати страни да гарантират, че маршрутизаторът и техните съответни системи и инфраструктура функционират правилно, нито факта, че въздушните превозвачи подлежат на санкции, ако не изпълняват тези задължения, включително в случаите, когато искат да използват този механизъм, без това да е оправдано. С цел предотвратяване на такива злоупотреби и улесняване на надзора и, когато е необходимо, на налагането на санкции въздушните превозвачи, които използват този механизъм поради неизправност на собствената си система и инфраструктура, следва да докладват за това на компетентния надзорен орган.

(31) Когато въздушните превозвачи поддържат с компетентните гранични органи преки връзки за предаването на API данни, тези връзки могат да съставляват подходящо средство за гарантиране на необходимото ниво на сигурност на данните за предаване на API данните пряко на компетентните гранични органи в случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора. В извънредния случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора компетентните гранични органи следва да могат да изискват от въздушните превозвачи да използват такива подходящи средства, което не предполага задължение на въздушните превозвачи да поддържат или въвеждат такива преки връзки или други подходящи средства, гарантиращи необходимото ниво на сигурност на данните, за да предават API данните пряко на компетентните гранични органи. При извънредното предаване на API данни чрез други подходящи средства, като например криптирана електронна поща или защитен уеб портал, и с изключение на

използването на нестандартни електронни формати, следва да се гарантира необходимото ниво на сигурност на данните, качество на данните и защита на данните. API данните, получени от компетентните гранични органи чрез такива други подходящи средства, следва да бъдат допълнително обработвани в съответствие с правилата и гаранциите за защита на данните, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/399 и в приложимото национално право. След като бъде уведомен от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено, че API данните са били прехвърлени на съответния компетентен граничен орган чрез маршрутизатора, компетентният граничен орган следва незабавно да заличи API данните, които е получил преди това чрез други подходящи средства. Това заличаване не следва да засяга конкретните случаи, при които API данните, получени от компетентните гранични органи чрез всякакви други подходящи средства, междувременно са били допълнително обработени в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 за конкретните цели за подобряване и улесняване на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и за борбата с незаконната имиграция.

(32) За да се осигури спазването на основното право на защита на личните данни, в настоящия регламент следва да се определят администраторът и обработващият лични данни, както и да се установят правила относно одитите. От съображения за ефективно наблюдение, осигуряване на адекватна защита на личните данни и свеждане до минимум на рисковете за сигурността следва също така да се предвидят правила относно поддържането на регистрационни файлове, сигурността на обработването и самонаблюдението. Когато се отнасят до обработването на лични данни, тези разпоредби следва да бъдат в съответствие с общоприложимите правни актове на Съюза относно защитата на личните данни, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 и Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([15]).

(33) Без да се засягат специалните правила относно обработването на лични данни, установени в настоящия регламент, Регламент (ЕС) 2016/679 следва да се прилага за обработването на лични данни от държавите членки и въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент. Регламент (ЕС) 2018/1725 следва да се прилага за обработването на лични данни от eu-LISA при изпълнение на нейните задължения съгласно настоящия регламент.

(34) Като се има предвид правото на пътниците да бъдат информирани за обработването на техните лични данни, държавите членки следва да гарантират, че в момента на резервацията и в момента на регистрацията на пътниците се предоставя точна, леснодостъпна и разбираема информация относно събирането на API данни, предаването на тези данни до компетентните гранични органи и относно техните права като субекти на данни.

(35) Одитите за защита на личните данни, за които отговарят държавите членки, следва да се извършват от независимите надзорни органи, посочени в член 51 от Директива (ЕС) 2016/679, или от одитен орган, на който тази задача е възложена от надзорния орган.

(36) Целите на операциите по обработване на данни съгласно настоящия регламент, а именно прехвърлянето на API данни от въздушните превозвачи чрез маршрутизатора до компетентните гранични органи на държавите членки, са да се подпомагат тези органи при изпълнението на техните задължения по управление на границите и задачите им, свързани с борбата с незаконната имиграция. Поради това държавите членки следва да определят органи, които да бъдат администратори за обработването на данните в маршрутизатора, прехвърлянето на данните от маршрутизатора до компетентните гранични органи и последващото обработване на тези данни с цел подобряване и улесняване на граничните проверки по външните граници. Държавите членки следва да съобщят на Комисията и eu-LISA кои са тези органи. За целите на обработването на лични данни в маршрутизатора държавите членки следва да бъдат съвместни администратори в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) 2016/679. Въздушните превозвачи на свой ред следва да бъдат отделни администратори по отношение на обработването на API данни, които съставляват лични данни съгласно настоящия регламент. Въз основа на това както въздушните превозвачи, така и компетентните гранични органи следва да бъдат отделни администратори на данни по отношение на операциите по обработване на API данни съгласно настоящия регламент. В качеството си на орган, отговорен за проектирането, разработването, хостването и техническото управление на маршрутизатора, eu-LISA следва да бъде обработващият лични данни за обработването чрез маршрутизатора на API данните, които съставляват лични данни, включително за прехвърлянето на данните от маршрутизатора до компетентните гранични органи и за съхраняването на тези данни в маршрутизатора, доколкото такова съхраняване е необходимо за технически цели.

(37) За да се гарантира, че въздушните превозвачи прилагат ефективно правилата на настоящия регламент, следва да се предвиди разпоредба, с която се определят и оправомощават националните органи, които да изпълняват функцията на национални органи за надзор на API, на които е възложено наблюдението на прилагането на тези правила. Държавите членки могат да определят своите компетентни гранични органи за национални органи за надзор на API. Правилата на настоящия регламент относно това наблюдение, включително по отношение на налагането на санкции, когато

([15]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

е необходимо, следва да не засягат задачите и правомощията на надзорните органи, създадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, включително във връзка с обработването на лични данни съгласно настоящия регламент.

(38) Държавите членки следва да предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които включват както имуществени, така и неимуществени санкции, за въздушните превозвачи, които не изпълняват задълженията си съгласно настоящия регламент, включително по отношение на събирането на API данни чрез автоматизирани средства и предаването на данните в съответствие с изискваните срокове, формати и протоколи. По-специално държавите членки следва да гарантират, че при повтарящо се неизпълнение въздушните превозвачи в качеството им на юридически лица на тяхното задължение за предаване на API данни до маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент подлежат на пропорционални имуществени санкции в размер до 2 % от общия оборот на въздушния превозвач за предходната финансова година. Освен това държавите членки следва да могат да налагат санкции, включително имуществени, на въздушните превозвачи за други форми на неизпълнение на задълженията по настоящия регламент.

(39) Когато предвиждат правила относно санкциите, приложими за въздушните превозвачи съгласно настоящия регламент, държавите членки могат да вземат предвид техническата и оперативната осъществимост на осигуряването на пълна точност на данните. Освен това при налагането на санкции следва да се определя как да се прилагат те и какъв да бъде размерът им. Националните органи за надзор на API могат да вземат предвид действията, предприети от въздушния превозвач за ограничаване на проблема, както и степента, в която е съдействал на националните органи.

(40) За целите на настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/13 следва да има единна структура на управление. За да се създадат условия и да се насърчи комуникацията между представителите на въздушните превозвачи и представителите на органите на държавите членки, компетентни съгласно настоящия регламент и съгласно Регламент (ЕС) 2025/13 да получават API данни, прехвърлени от маршрутизатора, следва да бъдат създадени два специални органа най-късно две години след влизането на маршрутизатора в експлоатация. Техническите въпроси, свързани с използването и функционирането на маршрутизатора, следва да бъдат обсъдени в контактната група по предварителната информация за пътниците/резервационни данни на пътниците (наричана по-нататък „контактна група по API/PNR“), в която следва да участват и представители на eu-LISA. Въпроси на политиката, като например във връзка със санкциите, следва да бъдат обсъждани в експертната група по предварителната информация за пътниците (наричана по-нататък „експертна група по API“).

(41) Тъй като в настоящия регламент се предвижда установяването на нови правила относно събирането и предаването на API данни за целите на подобряването и улесняването на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници, Директива 2004/82/ЕО следва да бъде отменена.

(42) Тъй като маршрутизаторът следва да бъде проектиран, разработен, хостван и управляван технически от eu-LISA, е необходимо Регламент (ЕС) 2018/1726 да бъде изменен, като тази задача бъде добавена към задачите на eu-LISA. За да се съхраняват докладите и статистическите данни на маршрутизатора в централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС), създадено с Регламент (ЕС) 2019/817 на Европейския парламент и на Съвета ([16]), е необходимо посоченият регламент да бъде изменен. За да се подпомогне осигуряването на прилагането на настоящия регламент от националния орган за надзор на API, е необходимо с изменението на Регламент (ЕС) 2019/817 да се включат разпоредби относно статистически данни по въпроса дали API данните са точни и пълни, например като се посочва дали данните са събрани чрез автоматизирани средства. Важно е също така да се събират надеждни и полезни статистически данни относно прилагането на настоящия регламент, за да се подкрепи постигането на неговите цели и да се осигури информация за оценките съгласно настоящия регламент. Тези статистически данни не следва да съдържат лични данни. Поради това ЦХДС следва да предоставя статистически данни въз основа на API данни само за целите на изпълнението и ефективното наблюдение на прилагането на настоящия регламент. Данните, които маршрутизаторът автоматично прехвърля на ЦХДС за тази цел, не следва да позволяват установяването на самоличността на съответните пътници.

(43) С цел да се повишат яснотата и правната сигурност, да се допринесе за гарантирането на качеството на данните, осигуряването на отговорното използване на автоматизираните средства за събиране на машиночетими API данни съгласно настоящия регламент и осигуряването на ръчното събиране на API данни при извънредни обстоятелства и по време на преходния период, да се осигури яснота относно техническите изисквания, приложими за въздушните превозвачи и необходими, за да се гарантира, че API данните, събрани от тях съгласно настоящия регламент, се предават на маршрутизатора по сигурен, ефективен и бърз начин, както и да се гарантира, че неточни, непълни или вече неактуални данни се коригират, допълват или актуализират, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, с които: да прекрати преходния период за ръчното събиране на API данни; да приеме мерки във връзка с технически изисквания и оперативните правила, които въздушните превозвачи следва да спазват по отношение на използването на автоматизирани средства за събиране на машиночетими API данни съгласно настоящия регламент, за ръчното събиране на API данни в извънредни случаи и за събирането на API данни през преходния период, включително изисквания за сигурност на данните; да предвиди

([16]) Регламент (ЕС) 2019/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на границите и визите и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета и на решения 2004/512/ЕО и 2008/633/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 27).

подробни правила относно общите протоколи и поддържаните формати на данни, които да се използват за криптираното предаване на API данни от въздушните превозвачи, включително изисквания за сигурност на данните; както и да предвиди подробни правила за коригиране, допълване и актуализиране на API данните. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации със съответните заинтересовани страни, в това число с въздушните превозвачи, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([17]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават системно достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове. Тези технически изисквания и оперативни правила могат да се променят с течение на времето с оглед на най-съвременните технологии.

(44) С цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, по-специално по отношение на влизането в експлоатация на маршрутизатора, по отношение на техническите и процедурните правила за проверките на данните и уведомленията, по отношение на техническите и процедурните правила за прехвърлянето на API данни от маршрутизатора до компетентните гранични органи по начин, който гарантира, че прехвърлянето е сигурно, ефективно и бързо и не оказва по-голямо от необходимото въздействие върху пътуванията на пътниците и въздушните превозвачи, както и по отношение на връзките на компетентните гранични органи и въздушните превозвачи с маршрутизатора и интегрирането им с него, и с цел да се определи отговорността на държавите членки в качеството им на съвместни администратори, например по отношение на установяването и управлението на инциденти, свързани със сигурността, включително на нарушения на сигурността на личните данни, както и отношенията между съвместните администратори и eu-LISA в качеството ѝ на обработващ лични данни, включително помощта на eu-LISA за администраторите с подходящи технически и организационни мерки, доколкото такива са възможни, за изпълнението на задълженията на администратора да отговаря на искания за упражняване на правата на субекта на данни. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([18]).

(45) На всички заинтересовани страни, и по-специално на въздушните превозвачи и компетентните гранични органи, следва да се предостави достатъчно време за необходимата подготовка, за да могат да изпълняват съответните си задължения съгласно настоящия регламент, като се има предвид, че някои от тези подготвителни дейности, като например във връзка със задълженията за свързване към маршрутизатора и интегриране с него, могат да бъдат завършени едва когато етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора бъдат приключени и маршрутизаторът влезе в експлоатация. Следователно настоящият регламент следва да се прилага едва от подходяща дата след датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/13. Следва обаче да бъде възможно Комисията да приема делегирани актове и актове за изпълнение съгласно настоящия регламент от по-ранна дата, за да се гарантира, че системата, създадена с настоящия регламент, започва да функционира възможно най-скоро.

(46) Етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора, създаден съгласно настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/13, следва да започнат и приключат във възможно най-кратки срокове, за да може маршрутизаторът да влезе в експлоатация възможно най-скоро, за което се изисква и приемането на съответните делегирани актове и актове за изпълнение, предвидени в настоящия регламент. С оглед на гладкото и ефективно протичане на тези етапи следва да се създаде специален Съвет за програмно управление с функции за надзор над eu-LISA във връзка с изпълнението на нейните задачи по време на тези етапи. Той следва да прекрати съществуването си две години след като маршрутизаторът влезе в експлоатация. Освен това, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1726 следва да бъде създаден специален консултативен орган — консултативна група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „консултативната група по API/PNR“) — с цел предоставяне на експертен опит на eu-LISA и на Съвета за програмно управление относно етапите на проектиране и разработване на маршрутизатора, както и на eu-LISA относно хостинга и управлението на маршрутизатора. Съветът за програмно управление и консултативната група по API/PNR следва да бъдат създадени и управлявани въз основа на моделите на съществуващите съвети за програмно управление и консултативни групи.

(47) Настоящият регламент следва да бъде предмет на редовни оценки, за да се гарантира наблюдението на прилагането му на практика. По-специално събирането на API данни не следва да има неблагоприятни последици за възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници. Поради това Комисията следва да включва в редовните си доклади за оценка на прилагането на настоящия регламент оценка на неговото въздействие върху възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници. Оценката следва да включва и оценка на качеството на данните, изпратени от маршрутизатора, както и на ефективността на маршрутизатора по отношение на компетентните гранични органи.

([17]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

([18]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(48) Следва да бъде осигурено без забавяне и предвиденото в настоящия регламент разяснение по отношение на прилагането на спецификации относно използването на автоматизирани средства в приложение на Директива 2004/82/ЕО. Следователно разпоредбите, уреждащи тези въпроси, следва да се прилагат от датата на влизане в сила на настоящия регламент. Освен това, за да се позволи доброволното използване на маршрутизатора във възможно най-кратък срок, разпоредбите относно това използване, както и някои други разпоредби, които са необходими, за да се гарантира, че това използване се извършва отговорно, следва да се прилагат от най-ранния възможен момент, т.е. от момента, в който маршрутизаторът влезе в експлоатация.

(49) Като се има предвид, че настоящият регламент налага на въздушните превозвачи допълнителни разходи във връзка с адаптирането и допълнителни административни разходи, цялостната регулаторна тежест за сектора на въздухоплаването следва да се следи внимателно. В този контекст в доклада за оценка на действието на настоящия регламент следва да се прецени до каква степен са постигнати целите на настоящия регламент и до каква степен той е оказал въздействие върху конкурентоспособността на сектора.

(50) Настоящият регламент не засяга компетентността на държавите членки по отношение на националната правна уредба в областта на националната сигурност, при условие че тази национална правна уредба е в съответствие с правото на Съюза.

(51) Настоящият регламент не засяга компетентността на държавите членки да събират съгласно националната си правна уредба данни за пътниците от доставчици на транспортни услуги, различни от посочените в настоящия регламент, при условие че тази национална правна уредба е в съответствие с правото на Съюза.

(52) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно подобряване и улесняване на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и борба с незаконната имиграция, се отнасят до въпроси, които по своята същност имат трансграничен характер, те не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки самостоятелно, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Следователно Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

(53) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

(54) Ирландия участва в настоящия регламент в съответствие с член 5, параграф 1 от Протокол № 19 относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и с член 6, параграф 2 от Решение 2002/192/ЕО на Съвета ([19]).

(55) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген ([20]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета ([21]).

(56) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([22]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета ([23]).

(57) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоцииране на Конфедерация

([19]) Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).
([20]) ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.
([21]) Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).
([22]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.
([23]) Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).

Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([24]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета ([25]).

(58) По отношение на Кипър настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г.

(59) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие своето становище на 8 февруари 2023 г. ([26]),

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

За целите на подобряването и улесняването на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и на борбата с незаконната имиграция с настоящия регламент се установяват правила относно:

а) събирането на предварителна информация за пътниците (API) от въздушните превозвачи;

б) предаването на API данни от въздушните превозвачи до маршрутизатора;

в) прехвърлянето на API данни от маршрутизатора до компетентните гранични органи.

Настоящият регламент не засяга регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725.

Член 2

Обхват

Настоящият регламент се прилага за въздушните превозвачи, извършващи полети към Съюза.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „въздушен превозвач“ означава въздушен превозвач съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета ([27]);

2) „гранични проверки“ означава гранични проверки съгласно определението в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2016/399;

([24]) ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.
([25]) Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).
([26]) ОВ C 84, 7.3.2023 г., стр. 2.
([27]) Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 132).

3) „полети към Съюза“ означава полети, които се изпълняват от територията на трета държава или на държава членка, спрямо която не се прилага настоящият регламент, и за които е планирано кацане на територията на държава членка или държави членки, спрямо които се прилага настоящият регламент;

4) „гранично-пропускателен пункт“ означава гранично-пропускателен пункт съгласно определението в член 2, точка 8 от Регламент (ЕС) 2016/399;

5) „редовен полет“ означава полет, който се изпълнява съгласно фиксиран график и за който могат да бъдат закупени билети от обществеността;

6) „чартърен полет“ означава полет, който не се изпълнява съгласно фиксиран график и който не е непременно част от редовен или планиран маршрут;

7) „компетентен граничен орган“ означава органът, на който държава членка е предоставила правомощията по извършване на гранични проверки и който е определен от същата държава членка и за който тя е уведомила в съответствие с член 14, параграф 2;

8) „пътник“ означава всяко лице, с изключение на действащите членове на екипажа, което се превозва или ще бъде превозвано във въздухоплавателно средство със съгласието на въздушния превозвач, като това съгласие се изразява чрез регистрацията на лицето в списъка на пътниците;

9) „данни от предварителната информация за пътниците“ или „API данни“ означава данните за пътниците и полетната информация, посочени съответно в член 4, параграфи 2 и 3;

10) „маршрутизатор“ означава маршрутизаторът, посочен в член 11 от настоящия регламент и в член 9 от Регламент (ЕС) 2025/13;

11) „лични данни“ означава лични данни съгласно определението в член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) 2016/679;

12) „данни за въздушното движение в реално време“ означава информация за входящото и изходящото въздушно движение на летище, попадащо в обхвата от настоящия регламент.

ГЛАВА 2

СЪБИРАНЕ, ПРЕДАВАНЕ, СЪХРАНЕНИЕ И ЗАЛИЧАВАНЕ НА API ДАННИ

Член 4

Събиране на API данни от въздушните превозвачи

1. Въздушните превозвачи събират данни от предварителната информация за всеки пътник, пътуващ с полети към Съюза, и тези данни се предават до маршрутизатора в съответствие с член 6. В случай на полет със споделен код между въздушни превозвачи задължението за предаване на API данните е на въздушния превозвач, който изпълнява полета.

2. API данните се състоят само от следните данни по отношение на всеки пътник, пътуващ с полета:

а) фамилното име, собственото име или собствените имена;

б) датата на раждане, пола и гражданството;

в) вида и номера на документа за пътуване и трибуквения код на държавата, издала документа за пътуване;

г) датата, на която изтича срокът на валидност на документа за пътуване;

д) номера, чрез който се установяват резервационните данни на пътниците, използван от даден въздушен превозвач за локализиране на пътник в информационната система на съответния превозвач (локализатор на PNR данни);

е) информация за мястото, отговаряща на определеното за даден пътник място във въздухоплавателното средство, когато такава информация е налична;

ж) номера или номерата върху етикета или етикетите на багажа и броя и теглото на регистрираните куфари, когато такава информация е налична;

з) код, указващ метода, използван за събиране и валидиране на данните, посочени в букви а)—г).

3. API данните се състоят също така само от следната полетна информация по отношение на полета на всеки пътник:

а) идентификационния номер на полета или — в случай на полет със споделен код между въздушни превозвачи — идентификационните номера на полета или — ако такъв номер не съществува — други ясни и подходящи средства за установяване на полета;

б) когато е приложимо, гранично-пропускателния пункт, през който се влиза на територията на държавата членка;

в) кода на летището на пристигане или — ако се планира полетът да кацне на едно или няколко летища на територията на една или повече държави членки, към които се прилага настоящият регламент — кодовете на съответните летища на територията на съответните държави членки;

г) кода на летището на излитане на полета;

д) кода на летището, което е началната точка на качване на борда, ако тази информация е налична;

е) местната дата и местното време на заминаване;

ж) местната дата и местното време на пристигане;

з) информацията за контакт с въздушния превозвач;

и) формàта, използван за предаването на API данни.

Член 5

Средства за събиране на API данни

1. Въздушните превозвачи събират API данните съгласно член 4 по начин, който да гарантира, че предаваните от тях в съответствие с член 6 API данни са точни, пълни и актуални.

2. Въздушните превозвачи събират API данните, посочени в член 4, параграф 2, букви а)—г), като използват автоматизирани средства за събиране на машинночетими данни от документа за пътуване на съответния пътник. Те извършват това в съответствие с подробните технически изисквания и оперативните правила, посочени в параграф 7 от настоящия член, след като такива правила бъдат приети и станат приложими.

Когато въздушните превозвачи предлагат процес на онлайн регистрация, те дават възможност на пътниците да предоставят API данните, посочени в член 4, параграф 2, букви а)—г), чрез автоматизирани средства по време на процеса на онлайн регистрация. По отношение на пътниците, които не се регистрират онлайн, въздушните превозвачи им осигуряват възможност да предоставят тези API данни чрез автоматизирани средства по време на регистрацията на летището с помощта на гише за самообслужване или на служителите на въздушните превозвачи на гишетата.

Когато използването на автоматизирани средства е технически невъзможно, въздушните превозвачи по изключение събират ръчно API данните, посочени в член 4, параграф 2, букви а)—г), като част от онлайн регистрацията или като част от регистрацията на летището по такъв начин, че да се гарантира спазването на параграф 1 от настоящия член.

3. Всички автоматизирани средства, които въздушните превозвачи използват за събиране на API данни съгласно настоящия регламент, трябва да са надеждни, сигурни и актуални. Въздушните превозвачи гарантират, че API данните са криптирани по време на предаването на такива данни от пътника на въздушния превозвач.

4. По време на преходен период в допълнение към автоматизираните средства, посочени в параграф 3, въздушните превозвачи осигуряват възможност на пътниците да предоставят ръчно API данни като част от онлайн регистрацията. В тези случаи въздушните превозвачи използват техники за проверка на данните, за да се гарантира спазването на параграф 1.

5. Преходният период, посочен в параграф 4, не засяга правото на въздушните превозвачи да проверяват на летището преди качването на борда на въздухоплавателното средство API данните, събрани като част от онлайн регистрацията, за да се гарантира спазването на параграф 1, в съответствие с приложимото право на Съюза.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приеме — в срок от четири години след влизането в експлоатация на маршрутизатора, посочено в член 34, и въз основа на оценка на наличността и достъпността на автоматизирани средства за събиране на API данни — делегиран акт в съответствие с член 44 за прекратяване на преходния период, посочен в параграф 4 от настоящия член.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди подробни технически изисквания и оперативни правила за събирането на API данните, посочени в член 4, параграф 2, букви а)—г), чрез използване на автоматизирани средства в съответствие с параграфи 2 и 3 от настоящия член и за ръчното събиране на API данни при извънредни обстоятелства в съответствие с параграф 2 от настоящия член и по време на преходния период, посочен в параграф 4 от настоящия член. Тези технически изисквания и оперативни правила включват изисквания за сигурност на данните и за използване на най-надеждните автоматизирани средства, налични за събиране на машинночетими данни от документи за пътуване.

8. Въздушните превозвачи, които използват автоматизирани средства за събиране на данните, посочени в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2004/82/ЕО, имат право да извършват това, като прилагат свързаните с това използване технически изисквания, посочени в параграф 7 от настоящия член, в съответствие с посочената директива.

Член 6

Задължения на въздушните превозвачи във връзка с предаването на API данни

1. Въздушните превозвачи предават криптираните API данни на маршрутизатора по електронен път за целите на прехвърлянето им на компетентните гранични органи в съответствие с член 14. Въздушните превозвачи предават API данните в съответствие с подробните правила, посочени в параграф 3 от настоящия член, след като такива правила бъдат приети и станат приложими.

2. Въздушните превозвачи предават API данните:

а) за всеки пътник в момента на регистрацията, но не по-рано от 48 часа преди предвидения в разписанието час на излитане на полета; и

б) за всички качени на борда пътници незабавно след окончателното приключване на обработката на полета, по-специално след като пътниците са се качили на борда на въздухоплавателното средство в подготовка за излитане и вече не е възможно пътници да се качват на борда или да напускат въздухоплавателното средство.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди необходимите подробни правила относно общите протоколи и поддържаните формати на данни, които трябва да се използват за криптираното предаване на API данни до маршрутизатора, посочен в параграф 1 от настоящия член, включително предаването на API данни към момента на регистрацията, и изискванията за сигурност на данните. Тези подробни правила гарантират, че въздушните превозвачи предават API данните, като използват една и съща структура и съдържание.

Член 7

Обработване на API данните от компетентните гранични органи

Компетентните гранични органи обработват API данните, които получават в съответствие с настоящия регламент, само за целите на подобряването и улесняването на ефективността и ефикасността на граничните проверки по външните граници и на борбата с незаконната имиграция.

Компетентните гранични органи не обработват API данните по начин, който води до профилиране на лица по член 22 от Регламент (ЕС) 2016/679 или който дискриминира лица на основанията, изброени в член 21 от Хартата.

Член 8

Срок на съхраняване и заличаване на API данни

1. Въздушните превозвачи съхраняват събраните от тях съгласно член 4 данни от предварителната информация за пътниците за срок от 48 часа от момента, в който маршрутизаторът е получил API данните, които са му предадени в съответствие с член 6, параграф 2, букви а) и б). След изтичането на този срок те незабавно и окончателно заличават тези API данни, без да се засяга възможността въздушните превозвачи да запазват и използват данните, когато това е необходимо в хода на обичайната им работа в съответствие с приложимото право, както и без да се засяга член 16, параграфи 1 и 3.

2. Компетентните гранични органи съхраняват API данните, които са им прехвърлени съгласно член 14 след предаването съгласно член 6, параграф 2, букви а) и б), за срок от 48 часа от момента на получаването им. След изтичането на този срок те незабавно и окончателно заличават тези API данни.

В извънредни случаи компетентните гранични органи могат да запазят API данните за допълнителен срок от не повече от 48 часа само доколкото тези API данни се отнасят до пътници, които не са се явили на гранично-пропускателния пункт в срока, посочен в първа алинея от настоящия параграф.

Член 9

Коригиране, допълване и актуализиране на API данните

1. Когато въздушен превозвач узнае, че данни, които съхранява съгласно настоящия регламент, са били обработени неправомерно или че не съставляват API данни, той незабавно и окончателно заличава тези данни. Ако тези данни са били предадени на маршрутизатора, въздушният превозвач незабавно уведомява Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA). При получаване на такава информация eu-LISA незабавно уведомява компетентния граничен орган, който е получил прехвърлените чрез маршрутизатора данни. Компетентният граничен орган незабавно и окончателно заличава тези данни.

2. Когато въздушен превозвач узнае, че данни, които съхранява съгласно настоящия регламент, са неточни или непълни или вече не са актуални, той незабавно коригира, допълва или актуализира тези данни. Това не засяга възможността въздушните превозвачи да запазват и използват данните, когато това е необходимо в хода на обичайната им работа в съответствие с приложимото право.

3. Когато въздушен превозвач узнае след предаването на API данни съгласно член 6, параграф 2, буква а), но преди предаването съгласно член 6, параграф 2, буква б), че предадените от него данни са неточни, той незабавно предава на маршрутизатора коригираните API данни.

4. Когато въздушен превозвач узнае след предаването на API данни съгласно член 6, параграф 2, буква а) или б), че предадените от него данни са неточни или непълни или вече не са актуални, той незабавно предава на маршрутизатора коригираните, допълнените или актуализираните API данни.

5. Когато компетентен граничен орган узнае след прехвърлянето на API данни съгласно член 14, че данните са неточни или непълни или вече не са актуални, той незабавно заличава тези данни, освен ако тези данни не са необходими, за да се гарантира спазването на задълженията, предвидени в настоящия регламент.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 44 за допълване на настоящия регламент, с които да предвиди необходимите подробни правила относно коригирането, допълването и актуализирането на API данните по смисъла на настоящия член.

Член 10

Основни права

1. Събирането и обработването на лични данни в съответствие с настоящия регламент и Регламент (ЕС) 2025/13 от страна на въздушните превозвачи и компетентните органи не може да води до дискриминация на лица на основанията, изброени в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2. Настоящият регламент изцяло зачита човешкото достойнство, както и основните права и принципите, признати от Хартата, включително правата на зачитане на личния живот, на убежище, на защита на личните данни, на свобода на движение и на ефективни правни средства за защита.

3. Особено внимание се обръща на децата, възрастните хора, хората с увреждания и уязвимите лица. Висшият интерес на детето винаги е съображение от първостепенно значение при прилагането на настоящия регламент.

ГЛАВА 3

РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С МАРШРУТИЗАТОРА

Член 11

Маршрутизатор

1. eu-LISA проектира, разработва, хоства и управлява в техническо отношение в съответствие с членове 25 и 26 маршрутизатор с цел улесняване на предаването на криптирани API данни от въздушните превозвачи до компетентните гранични органи в съответствие с настоящия регламент.

2. Маршрутизаторът се състои от:

а) централна инфраструктура, включваща набор от технически компоненти, позволяващи получаването и прехвърлянето на криптирани API данни;

б) сигурен канал за комуникация между централната инфраструктура и компетентните гранични органи, както и сигурен канал за комуникация между централната инфраструктура и въздушните превозвачи за предаването и прехвърлянето на API данни и за всякакви съобщения, свързани с тях;

в) сигурен канал за получаване на данни за въздушното движение в реално време.

3. Без да се засяга член 12 от настоящия регламент, маршрутизаторът, ако е целесъобразно и доколкото е технически възможно, споделя и използва повторно техническите компоненти, включително хардуерните и софтуерните компоненти, на уеб услугата, посочена в член 13 от Регламент (ЕС) 2017/2226, портала за превозвачи, посочен в член 6, параграф 2, буква к) от Регламент (ЕС) 2018/1240, и портала за превозвачи, посочен в член 45в от Регламент (ЕО) № 767/2008.

eu-LISA проектира маршрутизатора в степента, в която това е технически и оперативно възможно, по начин, който е съгласуван и е в съответствие със задълженията на въздушните превозвачи, установени с регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240.

4. Маршрутизаторът автоматично извлича и в съответствие с член 38 от настоящия регламент предоставя данните на централното хранилище за докладване и статистика (ЦХДС), създадено с член 39 от Регламент (ЕС) 2019/817.

5. eu-LISA проектира и разработва маршрутизатора по такъв начин, че при всяко предаване на API данни от въздушните превозвачи на маршрутизатора в съответствие с член 6 и при всяко прехвърляне на API данни от маршрутизатора на компетентните гранични органи в съответствие с член 14 и на ЦХДС в съответствие с член 38, параграф 2 API данните са криптирани от край до край при преноса.

Член 12

Изключително използване на маршрутизатора

За целите на настоящия регламент маршрутизаторът се използва само от:

а) въздушните превозвачи за предаване на криптирани API данни в съответствие с настоящия регламент;

б) компетентните гранични органи за получаване на криптирани API данни в съответствие с настоящия регламент.

Настоящият член не засяга член 10 от Регламент (ЕС) 2025/13.

Член 13

Формат на данните и проверки на предаването

1. Маршрутизаторът проверява по автоматизиран начин и въз основа на данни за въздушното движение в реално време дали въздушният превозвач е предал API данните в съответствие с член 6, параграф 1.

2. Маршрутизаторът проверява незабавно и по автоматизиран начин дали API данните, предадени му съгласно член 6, параграф 1, са в съответствие с подробните правила относно поддържаните формати на данните, посочени в член 6, параграф 3.

3. В случай че при посочената в параграф 1 от настоящия член проверка се установи, че данните не са били предадени от въздушния превозвач, или в случай че при посочената в параграф 2 от настоящия член проверка се установи, че данните не са в съответствие с подробните правила относно поддържаните формати на данните, маршрутизаторът незабавно и по автоматизиран начин уведомява съответния въздушен превозвач и компетентните гранични органи на държавите членки, на които данните е трябвало да бъдат прехвърлени съгласно член 14, параграф 1. В тези случаи въздушният превозвач незабавно предава API данните в съответствие с член 6.

4. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни технически и процедурни правила за целите на проверките и уведомленията, посочени в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Член 14

Прехвърляне на API данни от маршрутизатора до компетентните гранични органи

1. Веднага след проверките по член 13 относно формата и предаването на данните маршрутизаторът прехвърля криптираните API данни, които са му били предадени съгласно член 6 или член 9, параграфи 3 и 4, на компетентните гранични органи на държавата членка или — когато се планира полетът да кацне на едно или няколко летища на територията на една или повече държави членки, спрямо които се прилага настоящият регламент — на компетентните гранични органи на държавите членки, посочени в член 4, параграф 3, буква в). Той прехвърля тези данни незабавно, по автоматизиран начин и без да променя съдържанието им по какъвто и да било начин, в съответствие с подробните правила, посочени в параграф 5 от настоящия член, след като тези правила бъдат приети и станат приложими.

За целите на това прехвърляне eu-LISA изготвя и актуализира таблица на съответствието между кодовете на различните летища на произход и местоназначение и държавите, в които те се намират.

2. Държавите членки определят компетентните гранични органи, оправомощени да получават API данните, които са им прехвърлени от маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент. В срок до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея, те уведомяват eu-LISA и Комисията за наименованието и данните за връзка на компетентните гранични органи и при необходимост уведомяват eu-LISA и Комисията за всяка актуализация на тази информация.

Въз основа на тези уведомления и актуализации Комисията съставя и прави обществено достояние списък на компетентните гранични органи, за които е била уведомена, включващ данните за връзка с тях.

3. Държавите членка гарантират, че при получаването на API данни в съответствие с параграф 1 техните компетентни гранични органи незабавно и по автоматизиран начин потвърждават на маршрутизатора получаването на тези данни.

4. Държавите членки гарантират, че единствено надлежно упълномощените и обучени служители на техните компетентни гранични органи, определени в съответствие с параграф 2, имат достъп до прехвърлените им чрез маршрутизатора API данни. Те установяват необходимите правила за тази цел. Тези правила включват правила за създаването и редовното актуализиране на списък на тези служители и техните профили.

5. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите технически и процедурни правила за целите на прехвърлянето на API данни от маршрутизатора съгласно параграф 1 от настоящия член, включително изискванията във връзка със сигурността на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Член 15

Заличаване от маршрутизатора на API данни

API данните, предадени на маршрутизатора съгласно настоящия регламент, се съхраняват в маршрутизатора само доколкото това е необходимо за приключване на прехвърлянето на съответните компетентни гранични органи в съответствие с настоящия регламент и се заличават от маршрутизатора незабавно, окончателно и по автоматизиран начин, когато в съответствие с член 14, параграф 3 бъде потвърдено, че прехвърлянето на API данните на съответните компетентни гранични органи е приключило.

Член 16

Действия в случай на техническа невъзможност за използване на маршрутизатора

1. Когато поради неизправност на маршрутизатора е технически невъзможно той да се използва за прехвърлянето на API данни, eu-LISA незабавно уведомява по автоматизиран начин въздушните превозвачи и компетентните гранични органи за тази техническа невъзможност. В този случай eu-LISA незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява въздушните превозвачи и компетентните гранични органи, когато тя бъде успешно отстранена.

В периода между тези уведомления член 6, параграф 1 и член 8, параграф 1 не се прилагат, доколкото техническата невъзможност възпрепятства предаването на API данни на маршрутизатора. Въздушните превозвачи съхраняват API данните до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, въздушните превозвачи предават данните на маршрутизатора в съответствие с член 6, параграф 1.

Когато API данните са получени по-късно от 96 часа след часа на заминаване съгласно член 4, параграф 3, буква е), маршрутизаторът не прехвърля API данните на компетентните гранични органи, а вместо това заличава тези данни.

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат компетентните гранични органи незабавно да получат API данните по време на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора, компетентните гранични органи могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните на компетентните гранични органи. Компетентните гранични органи обработват получените чрез всякакви други подходящи средства API данни в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/399 и приложимото национално право.

След като бъде уведомен от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 14, параграф 3, че API данните са били прехвърлени на съответния компетентен граничен орган чрез маршрутизатора, компетентният граничен орган незабавно заличава API данните, получени чрез всякакви други подходящи средства.

2. При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора за прехвърлянето на API данни поради неизправност на системите или инфраструктурата на държава членка, посочени в член 23, компетентните гранични органи на тази държава членка незабавно уведомяват въздушните превозвачи, компетентните органи на другите държави членки, eu-LISA и Комисията за тази техническа невъзможност по автоматизиран начин. В този случай съответната държава членка незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява въздушните превозвачи, компетентните гранични органи на другите държави членки, eu-LISA и Комисията, когато тя бъде успешно отстранена. Маршрутизаторът съхранява API данните до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, маршрутизаторът прехвърля данните в съответствие с член 14, параграф 1.

В периода между тези уведомления член 6, параграф 1 и член 8, параграф 1 не се прилагат, доколкото техническата невъзможност възпрепятства предаването на API данни на маршрутизатора. Въздушните превозвачи съхраняват API данните до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, въздушните превозвачи предават данните на маршрутизатора в съответствие с член 6, параграф 1.

Когато API данните са получени по-късно от 96 часа след часа на заминаване съгласно член 4, параграф 3, буква е), маршрутизаторът не прехвърля API данните на компетентните гранични органи, а вместо това заличава тези данни.

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат компетентните гранични органи незабавно да получат API данните по време на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора, компетентните гранични органи могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните на компетентните гранични органи. Компетентните гранични органи обработват получените чрез всякакви други подходящи средства API данни в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/399 и приложимото национално право.

След като бъде уведомен от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 14, параграф 3, че API данните са били прехвърлени на съответния компетентен граничен орган чрез маршрутизатора, компетентният граничен орган незабавно заличава API данните, получени чрез всякакви други подходящи средства.

3. При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора за прехвърлянето на API данни поради неизправност на системите или инфраструктурата на въздушен превозвач, посочени в член 24, въздушният превозвач незабавно уведомява по автоматизиран начин компетентните гранични органи, eu-LISA и Комисията за тази техническа невъзможност. В този случай въздушният превозвач незабавно предприема мерки за отстраняване на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора и незабавно уведомява eu-LISA и Комисията, когато тя бъде успешно отстранена.

В периода между тези уведомления член 6, параграф 1 и член 8, параграф 1 не се прилагат, доколкото техническата невъзможност възпрепятства предаването на API данни на маршрутизатора. Въздушните превозвачи съхраняват API данните до успешното отстраняване на техническата невъзможност. Веднага след като техническата невъзможност бъде успешно отстранена, въздушните превозвачи предават данните на маршрутизатора в съответствие с член 6, параграф 1. Въпреки това маршрутизаторът не прехвърля API данните на компетентните гранични органи, а вместо това заличава данните, ако те са получени повече от 96 часа след часа на заминаване съгласно член 4, параграф 3, буква е).

При техническа невъзможност за използване на маршрутизатора, както и в извънредни случаи, свързани с целите на настоящия регламент, които налагат компетентните гранични органи незабавно да получат API данните по време на техническата невъзможност за използване на маршрутизатора, компетентните гранични органи могат да поискат от въздушните превозвачи да използват всякакви други подходящи средства, гарантиращи необходимите ниво на сигурност, качество и защита на данните, за прякото предаване на API данните на компетентните гранични органи. Компетентните гранични органи обработват получените чрез всякакви други подходящи средства API данни в съответствие с правилата и гаранциите, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/399 и приложимото национално право.

След като бъде уведомен от eu-LISA, че техническата невъзможност е била успешно отстранена, и когато бъде потвърдено в съответствие с член 14, параграф 3, че API данните са били прехвърлени на съответния компетентен граничен орган чрез маршрутизатора, компетентният граничен орган незабавно заличава API данните, получени чрез всякакви други подходящи средства.

Когато техническата невъзможност бъде успешно отстранена, съответният въздушен превозвач без забавяне представя на националния орган за надзор на API, посочен в член 36, доклад, съдържащ всички необходими сведения относно техническата невъзможност, включително причините за появата ѝ, нейния мащаб и последици, както и мерките, предприети за отстраняването ѝ.

ГЛАВА 4

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ И СИГУРНОСТТА

Член 17

Поддържане на регистрационни файлове

1. Въздушните превозвачи създават регистрационни файлове за всички свързани с API данни операции по обработване съгласно настоящия регламент, предприети чрез автоматизираните средства, посочени в член 5, параграф 2. Тези регистрационни файлове включват датата, часа и мястото на предаване на API данните. Тези регистрационни файлове не съдържат лични данни, различни от информацията, необходима за установяване на самоличността на съответния служител на въздушния превозвач.

2. eu-LISA поддържа регистрационни файлове за всички операции по обработване, свързани с предаването и прехвърлянето на API данни чрез маршрутизатора съгласно настоящия регламент. Тези регистрационни файлове включват информация за:

а) въздушния превозвач, който е предал API данните на маршрутизатора;

б) компетентните гранични органи, на които са прехвърлени API данните чрез маршрутизатора;

в) датата и часа на предаването или прехвърлянето, посочено в букви а) и б), и мястото на това предаване или прехвърляне;

г) всеки достъп от страна на служителите на eu-LISA, необходим за поддръжката на маршрутизатора съгласно член 26, параграф 3;

д) всяка друга информация, свързана с тези операции по обработване, необходима за наблюдение на сигурността и целостта на API данните и законосъобразността на тези операции по обработване.

Регистрационните файлове не съдържат лични данни, различни от информацията, необходима за установяване на самоличността на съответния служител на eu-LISA, посочен в първа алинея, буква г).

3. Регистрационните файлове, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се използват само за гарантиране на сигурността и целостта на API данните и на законосъобразността на обработването, по-специално по отношение на спазването на изискванията, определени в настоящия регламент, включително в производствата за налагане на санкции за нарушения на тези изисквания в съответствие с членове 36 и 37.

4. Въздушните превозвачи и eu-LISA предприемат подходящи мерки за защита на регистрационните файлове, които са създали съответно съгласно параграфи 1 и 2, срещу неразрешен достъп и други рискове за сигурността.

5. Националният орган за надзор на API, посочен в член 36, и компетентните гранични органи имат достъп до съответните регистрационни файлове, посочени в параграф 1 от настоящия член, когато това е необходимо за целите по параграф 3 от настоящия член.

6. Въздушните превозвачи и eu-LISA съхраняват регистрационните файлове, които са създали съответно съгласно параграфи 1 и 2, за срок от една година от момента на създаването им. След изтичането на този срок те незабавно и окончателно заличават регистрационните файлове.

Ако обаче тези регистрационни файлове са необходими за процедурите за наблюдение или гарантиране на сигурността и целостта на API данните или на законосъобразността на операциите по обработване съгласно параграф 3 и тези процедури вече са започнали към момента на изтичане на срока, посочен в първа алинея от настоящия параграф, eu-LISA и въздушните превозвачи запазват тези регистрационни файлове толкова дълго, колкото е необходимо за целите на посочените процедури. В този случай те незабавно заличават тези регистрационни файлове, когато вече не са необходими за целите на горепосочените процедури.

Член 18

Отговорност за защита на данните

1. Въздушните превозвачи са администратори по смисъла на член 4, точка 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на обработването на API данни, съставляващи лични данни, във връзка със събирането на такива данни и предаването им на маршрутизатора съгласно настоящия регламент.

2. Всяка държава членка определя компетентен орган за администратор в съответствие с настоящия член. Държавите членки уведомяват Комисията, eu-LISA и останалите държави членки за тези органи.

За целите на обработването на лични данни в маршрутизатора всички компетентни органи, определени от държавите членки, са съвместни администратори в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) 2016/679.

3. eu-LISA е обработващ лични данни по смисъла на член 3, точка 12 от Регламент (ЕС) 2018/1725 за целите на обработването чрез маршрутизатора на API данни, съставляващи лични данни, съгласно настоящия регламент, включително за прехвърлянето на данните от маршрутизатора на компетентните гранични органи и съхранението на тези данни в маршрутизатора по технически причини. eu-LISA гарантира, че маршрутизаторът се експлоатира в съответствие с настоящия регламент.

4. Комисията приема актове за изпълнение с цел определяне на съответната отговорност на съвместните администратори и съответните задължения между съвместните администратори и обработващия лични данни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Член 19

Информация за пътниците

В съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2016/679 въздушните превозвачи предоставят на пътниците на полетите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, информация относно целта на събирането на техните лични данни, вида на събраните лични данни, получателите на личните данни и средствата за упражняване на техните права в качеството им на субекти на данните.

Тази информация се съобщава на пътниците в писмен вид и в леснодостъпен формат в момента на резервацията и в момента на регистрацията независимо от средствата, използвани за събиране на личните данни в момента на регистрацията в съответствие с член 5.

Член 20

Сигурност

1. eu-LISA гарантира сигурността и криптирането на API данните, и по-специално на данните, съставляващи лични данни, които обработва съгласно настоящия регламент. Компетентните гранични органи и въздушните превозвачи гарантират сигурността на API данните, и по-специално на API данните, съставляващи лични данни, които обработват съгласно настоящия регламент. eu-LISA, компетентните гранични органи и въздушните превозвачи си сътрудничат в съответствие със своите задължения и при спазване на правото на Съюза, за да гарантират тази сигурност.

2. По-специално eu-LISA предприема необходимите мерки, за да гарантира сигурността на маршрутизатора и на API данните, и по-специално на API данните, съставляващи лични данни, прехвърлени чрез маршрутизатора, включително като изготвя, изпълнява и редовно актуализира план за сигурност, план за непрекъснатост на дейността и план за възстановяване след бедствие, с цел:

а) да осигури физическа защита на маршрутизатора, включително чрез изготвяне на планове за действие в извънредни ситуации за защита на неговите критични компоненти;

б) да предотврати всяко неразрешено обработване на API данни, включително всякакъв неразрешен достъп до тях, както и тяхното копиране, изменение или заличаване, както по време на предаването на API данни на и от маршрутизатора, така и по време на съхраняване на API данни в маршрутизатора, когато това е необходимо за приключване на прехвърлянето, по-специално чрез подходящи техники за криптиране;

в) да гарантира, че лицата, на които е разрешен достъп до маршрутизатора, имат достъп само до данните, обхванати от тяхното разрешение за достъп;

г) да гарантира, че е възможно да се провери и установи на кои компетентни гранични органи се прехвърлят API данните чрез маршрутизатора;

д) да докладва надлежно на своя управителен съвет за всички неизправности във функционирането на маршрутизатора;

е) да следи за ефективността на мерките за сигурност, изисквани съгласно настоящия член и Регламент (ЕС) 2018/1725, и да оценява и актуализира тези мерки за сигурност, когато това е необходимо с оглед на технологичните или оперативните промени.

Мерките, посочени в първа алинея от настоящия параграф, не засягат член 32 от Регламент (ЕС) 2016/679 и член 33 от Регламент (ЕС) 2018/1725.

Член 21

Самонаблюдение

Въздушните превозвачи и компетентните гранични органи наблюдават спазването от своя страна на съответните си задължения съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на обработването от своя страна на API данни, съставляващи лични данни. За въздушните превозвачи наблюдението включва чести проверки на регистрационните файлове, посочени в член 17, параграф 1.

Член 22

Одити за защита на личните данни

1. Независимите надзорни органи, посочени в член 51 от Регламент (ЕС) 2016/679, най-малко веднъж на всеки четири години извършват одит на операциите по обработване на API данни, които съставляват лични данни, извършвани от компетентните гранични органи за целите на настоящия регламент. Държавите членки гарантират, че техните независими надзорни органи разполагат с достатъчно ресурси и експертен опит за изпълнение на задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.

2. Европейският надзорен орган по защита на данните най-малко веднъж годишно извършва одит в съответствие с приложимите международни стандарти за одит на извършваните от eu-LISA за целите на настоящия регламент операции по обработване на API данни, съставляващи лични данни. Доклад от този одит се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Комисията, държавите членки и eu-LISA. На eu-LISA се предоставя възможност да направи коментари преди приемането на докладите.

3. Във връзка с операциите по обработване, посочени в параграф 2 от настоящия член, при поискване eu-LISA предоставя исканата от Европейския надзорен орган по защита на данните информация, предоставя му достъп до всички искани от него документи и до регистрационните файлове, посочени в член 17, параграф 2, и по всяко време му дава достъп до всички свои помещения.

ГЛАВА 5

ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С МАРШРУТИЗАТОРА

Член 23

Връзки на компетентните гранични органи с маршрутизатора

1. Държавите членки гарантират, че техните компетентни гранични органи са свързани с маршрутизатора. Те гарантират, че системите и инфраструктурата на компетентните гранични органи за получаване и допълнително обработване на API данни, предавани съгласно настоящия регламент, са интегрирани с маршрутизатора.

Държавите членки гарантират, че връзката с маршрутизатора и интегрирането с него позволяват на техните компетентни гранични органи да получават и да обработват допълнително API данните, както и да обменят свързани с тях съобщения по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин.

2. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни правила относно връзките и интеграцията с маршрутизатора, посочени в параграф 1 от настоящия член, включително относно изискванията за сигурност на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Член 24

Връзки на въздушните превозвачи с маршрутизатора

1. Въздушните превозвачи гарантират, че са свързани с маршрутизатора. Те гарантират, че техните системи и инфраструктура за предаване до маршрутизатора на API данни съгласно настоящия регламент са интегрирани с маршрутизатора.

Въздушните превозвачи гарантират, че връзката с маршрутизатора и интегрирането с него им позволява да предават API данните, както и да обменят свързани с тях съобщения по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин. За тази цел въздушните превозвачи провеждат изпитвания на предаването на API данни до маршрутизатора в сътрудничество с eu-LISA в съответствие с член 27, параграф 3.

2. Комисията приема актове за изпълнение, в които се предвиждат необходимите подробни правила относно връзките и интеграцията с маршрутизатора, посочени в параграф 1 от настоящия член, включително относно изискванията за сигурност на данните. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Член 25

Задачи на eu-LISA, свързани с проектирането и разработването на маршрутизатора

1. eu-LISA отговаря за проектирането на физическата архитектура на маршрутизатора, включително за определянето на неговите технически спецификации.

2. eu-LISA отговаря за разработването на маршрутизатора, включително за всякакви технически адаптации, необходими за неговата експлоатация.

Разработването на маршрутизатора се състои в изготвянето и прилагането на техническите спецификации, провеждането на изпитвания и извършването на цялостно управление на проекта и координация на етапа на разработване.

3. eu-LISA гарантира, че маршрутизаторът е проектиран и разработен по такъв начин, че да осигурява функционалните възможности, определени в настоящия регламент, и че влиза в експлоатация възможно най-скоро след приемането от Комисията на актовете за изпълнение и делегираните актове, предвидени в член 5, параграф 7, член 6, параграф 3, член 9, параграф 6, член 23, параграф 2 и член 24, параграф 2 от настоящия регламент, и след извършването на оценка на въздействието върху защитата на данните в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) 2016/679.

4. eu-LISA осигурява на компетентните гранични органи, на другите съответни органи на държавите членки и на въздушните превозвачи набор от изпитвания за съответствие. Наборът от изпитвания за съответствие включва изпитвателна среда, симулатор, набори от данни от изпитвания и план за изпитване. Наборът от изпитвания за съответствие дава възможност за цялостното изпитване на маршрутизатора, посочено в параграф 5, и остава на разположение след завършването на това изпитване.

5. Когато eu-LISA прецени, че етапът на разработване е приключил, тя без ненужно забавяне провежда цялостно изпитване на маршрутизатора в сътрудничество с компетентните гранични органи, другите съответни органи на държавите членки и с въздушните превозвачи и информира Комисията за резултата от това изпитване.

Член 26

Задачи на eu-LISA, свързани с хостинга и техническото управление на маршрутизатора

1. eu-LISA хоства маршрутизатора в техническите си звена.

2. eu-LISA отговаря за техническото управление на маршрутизатора, включително неговата поддръжка и технически промени, като ги извършва по такъв начин, че да се гарантира, че API данните се прехвърлят чрез маршрутизатора по сигурен, ефективен и бърз начин в съответствие с настоящия регламент.

Техническото управление на маршрутизатора се състои в изпълнението на всички задачи и прилагането на всички технически решения, необходими за правилното функциониране на маршрутизатора в съответствие с настоящия регламент, по непрекъснат начин 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата. В него се включват поддръжката и техническите промени, които са необходими, за да се гарантира, че маршрутизаторът функционира със задоволително техническо качество, по-специално по отношение на наличността, точността и надеждността на прехвърлянето на API данни, в съответствие с техническите спецификации и доколкото е възможно, с оперативните потребности на компетентните гранични органи и въздушните превозвачи.

3. Служителите на eu-LISA нямат достъп до API данните, които се прехвърлят чрез маршрутизатора. Тази забрана обаче не е пречка служителите на eu-LISA да получат такъв достъп, доколкото това е строго необходимо за поддръжката и техническото управление на маршрутизатора.

4. Без да се засягат параграф 3 от настоящия член и член 17 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, съдържащ се в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета ([28]), eu-LISA прилага подходящи правила за професионалната тайна или други равностойни задължения за поверителност по отношение на своите служители, на които е възложено да работят с API данни, прехвърляни чрез маршрутизатора. Това задължение се прилага и след като тези служители напуснат длъжността си или работата си, както и след прекратяване на дейността им.

Член 27

Помощни задачи на eu-LISA, свързани с маршрутизатора

1. При поискване от компетентните гранични органи, от другите съответни органи на държавите членки или от въздушните превозвачи eu-LISA осигурява обучение относно техническото използване на маршрутизатора и относно тяхното свързване и интегрирането им с маршрутизатора.

2. eu-LISA предоставя подкрепа на компетентните гранични органи във връзка с получаването на API данни чрез маршрутизатора съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на прилагането на членове 14 и 23.

3. В съответствие с член 24, параграф 1 и като използва изпитването за съответствие, посочено в член 25, параграф 4, eu-LISA провежда в сътрудничество с въздушните превозвачи изпитвания на предаването на API данни на маршрутизатора.

([28]) ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

ГЛАВА 6

УПРАВЛЕНИЕ

Член 28

Съвет за програмно управление

1. В срок до 28 януари 2025 г. управителният съвет на eu-LISA създава Съвет за програмно управление. Той е в състав от 10 членове и се състои от:

а) седем членове, назначени от управителния съвет на eu-LISA измежду неговите членове или техните заместници;

б) председателя на консултативната група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „консултативна група по API/PNR“), посочена в член 29;

в) един служител на eu-LISA, назначен от нейния изпълнителен директор; и

г) един член, назначен от Комисията.

Във връзка с буква а) членовете, назначени от управителния съвет на eu-LISA, се избират само измежду неговите членове или техните заместници от държавите членки, спрямо които се прилага настоящият регламент.

2. Съветът за програмно управление изготвя свой процедурен правилник, който се приема от управителния съвет на eu-LISA.

Председателството се поема от държава членка, която е член на Съвета за програмно управление.

3. Съветът за програмно управление упражнява надзор върху ефективното изпълнение на задачите на eu-LISA, свързани с проектирането и разработването на маршрутизатора в съответствие с член 25.

По искане на Съвета за програмно управление eu-LISA предоставя подробна и актуализирана информация относно проектирането и разработването на маршрутизатора, включително относно ресурсите, заделени от eu-LISA.

4. Съветът за програмно управление редовно и най-малко три пъти на тримесечие представя на управителния съвет на eu-LISA писмени доклади за напредъка в проектирането и разработването на маршрутизатора.

5. Съветът за програмно управление не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

6. Съветът за програмно управление прекратява съществуването си към началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея.

Член 29

Консултативна група по API/PNR

1. Считано от 28 януари 2025 г. консултативната група по API/PNR, създадена съгласно член 27, параграф 1, буква гд) от Регламент (ЕС) 2018/1726, осигурява на управителния съвет на eu-LISA необходимия експертен опит, свързан с API/PNR, по-специално в контекста на изготвянето на годишната ѝ работна програма и годишния ѝ доклад за дейността.

2. eu-LISA предоставя на консултативната група по API/PNR версиите, ако съществуват такива, дори и междинните версии, на техническите спецификации и наборите от изпитванията за съответствие, посочени в член 25, параграфи 1, 2 и 4.

3. Консултативната група по API/PNR изпълнява следните функции:

а) осигурява експертен опит на eu-LISA и на Съвета за програмно управление относно проектирането и разработването на маршрутизатора в съответствие с член 25;

б) предоставя експертен опит на eu-LISA относно хостването и техническото управление на маршрутизатора в съответствие с член 26;

в) дава становището си на Съвета за програмно управление, по негово искане, относно напредъка в проектирането и разработването на маршрутизатора, включително относно напредъка във връзка с техническите спецификации и наборите от изпитвания за съответствие, посочени в параграф 2.

4. Консултативната група по API/PNR не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

Член 30

Контактна група по API/PNR

1. В срок до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея, управителният съвет на eu-LISA създава контактна група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (наричана по-нататък „контактна група по API/PNR“).

2. Контактната група по API/PNR създава условия за комуникация между съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по технически въпроси, свързани със съответните им задачи и задължения по настоящия регламент.

3. Контактната група по API/PNR се състои от представители на съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи, председателя на консултативната група по API/PNR и експерти на eu-LISA.

4. Управителният съвет на eu-LISA изготвя процедурния правилник на контактната група по API/PNR, като се основава на становище на консултативната група по API/PNR.

5. Когато счете за необходимо, управителният съвет на eu-LISA може да създава и подгрупи на контактната група по API/PNR за обсъждане на конкретни технически въпроси, свързани със съответните задачи и задължения на съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по настоящия регламент.

6. Контактната група по API/PNR, включително нейните подгрупи, не разполага с правомощия да взема решения, нито да представлява управителния съвет на eu-LISA или неговите членове.

Член 31

Експертна група по API

1. В срок до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея, Комисията създава експертна група по предварителната информация за пътниците (наричана по-нататък „експертна група по API“) в съответствие с хоризонталните правила за създаването и функционирането на експертните групи на Комисията.

2. Експертната група по API създава условия за комуникация между съответните органи на държавите членки и между съответните органи на държавите членки и въздушните превозвачи по въпроси на политиката, свързани със съответните им задачи и задължения по настоящия регламент, включително във връзка със санкциите, посочени в член 37.

3. Експертната група по API се председателства от Комисията и съставът ѝ се определя в съответствие с хоризонталните правила за създаването и работата на експертните групи на Комисията. Тя се състои от представители на съответните органи на държавите членки, представители на въздушните превозвачи и експерти на eu-LISA. Когато това е от значение за изпълнението на нейните задачи, експертната група по API може да покани съответните заинтересовани страни, и по-специално представители на Европейския парламент, на Европейския надзорен орган по защита на данните и на независимите национални надзорни органи, да участват в нейната работа.

4. Експертната група по API изпълнява задачите си в съответствие с принципа на прозрачност. Комисията публикува на своя уебсайт протоколите от заседанията на експертната група по API, както и други относими документи.

Член 32

Разходи, направени от eu-LISA, Европейския надзорен орган по защита на данните, националните надзорни органи и държавите членки

1. Разходите, направени от eu-LISA във връзка със създаването и експлоатацията на маршрутизатора съгласно настоящия регламент, се поемат от общия бюджет на Съюза.

2. За поемането на разходите, направени от държавите членки във връзка с прилагането на настоящия регламент, по-специално във връзка със свързването им и интегрирането с маршрутизатора, посочени в член 23, се осигурява подкрепа от общия бюджет на Съюза в съответствие с правилата за допустимост и процентите на съфинансиране, определени в приложимите правни актове на Съюза.

3. Разходите, направени от Европейския надзорен орган по защита на данните във връзка със задачите, които са му възложени съгласно настоящия регламент, се поемат от общия бюджет на Съюза.

4. Разходите, направени от независимите национални надзорни органи във връзка със задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент, се поемат от държавите членки.

Член 33

Отговорност по отношение на маршрутизатора

В случай че дадена държава членка или въздушен превозвач не спази задълженията по настоящия регламент и с това причини вреди на маршрутизатора, съответната държава членка или въздушен превозвач носи отговорност за тези вреди съгласно предвиденото в приложимото право на Съюза или национално право, освен ако и доколкото не бъде доказано, че eu-LISA, друга държава членка или друг въздушен превозвач не са предприели разумни мерки за предотвратяване на вредите или за намаляване на последиците от тях.

Член 34

Влизане на маршрутизатора в експлоатация

Комисията без ненужно забавяне определя чрез акт за изпълнение датата, от която маршрутизаторът влиза в експлоатация, след като eu-LISA я уведоми за успешното приключване на цялостното изпитване на маршрутизатора, посочено в член 25, параграф 5. Този акт за изпълнение се приема съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 43, параграф 2.

Комисията определя датата, посочена в първа алинея, така, че да бъде не по-късно от 30 дни от датата на приемането на посочения акт за изпълнение.

Член 35

Доброволно използване на маршрутизатора в приложение на Директива 2004/82/ЕО

1. Въздушните превозвачи имат право да използват маршрутизатора за предаване на информацията, посочена в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива 2004/82/ЕО, до един или повече от отговорните органи, посочени в същите параграфи, в съответствие с посочената директива, при условие че съответната държава членка е дала съгласието си за такова използване, считано от подходяща дата, определена от държавата членка. Държавата членка дава своето съгласие само след като се увери, че информацията може да бъде предавана по законосъобразен, сигурен, ефективен и бърз начин, по-специално от гледна точка на връзката с маршрутизатора както на собствените ѝ отговорни органи, така и на съответния въздушен превозвач.

2. Когато въздушен превозвач започне да използва маршрутизатора в съответствие с параграф 1 от настоящия член, той продължава да го използва, за да прехвърля тази информация до отговорните органи на съответната държава членка до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея. Това използване обаче се прекратява, считано от подходяща дата, определена от съответната държава членка, когато тя счита, че са налице обективни причини, поради които се налага прекратяване, и след като е уведомила въздушния превозвач за това.

3. Съответната държава членка:

а) се консултира с eu-LISA, преди да даде съгласието си за доброволното използване на маршрутизатора в съответствие с параграф 1;

б) освен в надлежно обосновани спешни случаи, дава възможност на съответния въздушен превозвач да изрази становище относно намерението си да прекрати използването в съответствие с параграф 2 и — когато е целесъобразно — се консултира и с eu-LISA по този въпрос;

в) незабавно уведомява eu-LISA и Комисията за всеки случай на използване, за което е дала съгласието си, и за всяко прекратяване на такова използване, като предоставя цялата необходима информация, включително датата на започване на използването, датата на прекратяването му и причините за прекратяването, когато е приложимо.

ГЛАВА 7

НАДЗОР, САНКЦИИ, СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ И РЪКОВОДСТВО

Член 36

Национален орган за надзор на API

1. Държавите членки определят един или повече национални органи за надзор на API, отговорни за наблюдение на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент на тяхна територия от страна на въздушните превозвачи и за гарантиране на спазването на тези разпоредби.

2. Държавите членки гарантират, че националните органи за надзор на API разполагат с всички средства и всички правомощия за разследване и осигуряване на прилагането, необходими за изпълнението на задачите им съгласно настоящия регламент, включително чрез налагане на санкциите по член 37, когато е целесъобразно. Държавите членки гарантират, че упражняването на правомощията, предоставени на националния орган за надзор на API, е предмет на подходящи гаранции в съответствие с основните права, гарантирани от правото на Съюза.

3. В срок до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея, държавите членки уведомяват Комисията за наименованията и данните за връзка на органите, които са определили съгласно параграф 1 от настоящия член. Те без забавяне уведомяват Комисията за всякакви последващи промени или изменения във връзка с тази информация.

4. Настоящият член не засяга правомощията на надзорните органи, посочени в член 51 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Член 37

Санкции

1. Държавите членки определят система от санкции, приложими при нарушение на настоящия регламент, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. В срок до началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея, държавите членки уведомяват Комисията за посочените разпоредби и мерки и я уведомяват без забавяне за всяко последващо изменение, което ги засяга.

3. Държавите членки гарантират, че при вземането на решение дали да бъде наложена санкция и при определянето на вида и тежестта на санкциите националните органи за надзор на API вземат предвид относимите обстоятелства, които могат да включват:

а) естеството, тежестта и продължителността на нарушението;

б) формата на вина на въздушния превозвач;

в) предходни нарушения от страна на въздушния превозвач;

г) общото равнище на сътрудничество на въздушния превозвач с компетентните органи;

д) размера на въздушния превозвач, например от гледна точка на брой ежегодно превозвани пътници;

е) дали на същия въздушен превозвач вече са били налагани санкции в миналото за същото нарушение от други национални органи за надзор на API.

4. Държавите членки гарантират, че при повтарящо се неизпълнение на задължението за предаване на API данни в съответствие с член 6, параграф 1 се налагат пропорционални имуществени санкции в размер до 2 % от общия оборот на въздушния превозвач за предходната финансова година. Държавите членки гарантират, че за неизпълнението на други задължения, предвидени в настоящия регламент, се налагат пропорционални санкции, включително имуществени санкции.

Член 38

Статистически данни

1. За да подпомогне изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент и въз основа на посочената в параграф 5 статистическа информация, eu-LISA публикува на всяко тримесечие статистически данни относно функционирането на маршрутизатора и относно спазването на установените в настоящия регламент задължения от страна на въздушните превозвачи. Тези статистически данни не трябва да позволяват установяването на самоличността на отделни физически лица.

2. За целите, определени в параграф 1, маршрутизаторът автоматично прехвърля на ЦХДС данните, изброени в параграф 5.

3. За да подпомогне изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент, всяка година eu-LISA събира статистически данни в годишен доклад за предходната година. Тя публикува този годишен доклад и го предава на Европейския парламент, Съвета, Комисията, Европейския надзорен орган по защита на данните, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и на националните органи за надзор на API, посочени в член 36. Годишният доклад не разкрива поверителни методи на работа и не застрашава текущи разследвания на компетентните органи на държавите членки.

4. По искане на Комисията eu-LISA ѝ предоставя статистически данни относно специфични аспекти, свързани с прилагането на настоящия регламент, както и статистически данни съгласно параграф 3.

5. ЦХДС предоставя на eu-LISA следната статистическа информация, необходима за докладването по член 45 и за генерирането на статистически данни в съответствие с настоящия член, без тези статистически данни относно API данните да позволяват да се установи самоличността на съответните пътници:

а) гражданството, пола и годината на раждане на пътника;

б) датата и началната точка на качване на борда, датата и летището на заминаване и датата и летището на пристигане;

в) вида на документа за пътуване, трибуквения код на държавата, която го е издала, и датата, на която изтича срокът на валидност на документа за пътуване;

г) броя на пътниците, регистрирани за един и същ полет;

д) кода на въздушния превозвач, изпълняващ полета;

е) дали полетът е редовен или чартърен;

ж) дали API данните са били предадени незабавно след окончателното приключване на обработката на полета;

з) дали личните данни на пътника са точни, пълни и актуални;

и) техническите средства, използвани за извличане на API данните.

6. За целите на докладването по член 45 и за генерирането на статистически данни в съответствие с настоящия член eu-LISA съхранява в ЦХДС данните, посочени в параграф 5 от настоящия член. Тя съхранява тези данни за срок от пет години в съответствие с параграф 2, като същевременно гарантира, че данните не позволяват да се установи самоличността на съответните пътници. ЦХДС предоставя на надлежно упълномощените служители на компетентните гранични органи и на други съответни органи на държавите членки персонализирани доклади и статистически данни относно API данните, посочени в параграф 5 от настоящия член, за целите на изпълнението и наблюдението на прилагането на настоящия регламент.

7. Използването на данните, посочени в параграф 5 от настоящия член, не трябва да води до профилиране на физическите лица по член 22 от Регламент (ЕС) 2016/679, нито до дискриминация на лицата на основанията, изброени в член 21 от Хартата. Данните, посочени в параграф 5 от настоящия член, не може да се използват за тяхното сравняване или съпоставяне с лични данни или за комбинирането им с лични данни.

8. Процедурите, въведени от eu-LISA за наблюдение на разработването и функционирането на маршрутизатора, посочени в член 39, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/817, включват възможността за редовното изготвяне на статистически отчети за осигуряване на това наблюдение.

Член 39

Практическо ръководство

Комисията, в тясно сътрудничество с компетентните органи и други съответни органи на държавите членки, въздушните превозвачи и съответните органи и агенции на Съюза, изготвя и прави обществено достояние практическо ръководство, съдържащо насоки, препоръки и най-добри практики за прилагането на настоящия регламент, включително по отношение на спазването на основните права и по отношение на санкциите в съответствие с член 37.

Практическото ръководство трябва да е съобразено с други имащи отношение ръководства.

Комисията приема практическото ръководство под формата на препоръка.

ГЛАВА 8

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙСТВАЩИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Член 40

Отмяна на Директива 2004/82/ЕО

Директива 2004/82/ЕО се отменя, считано от началната дата на прилагане на настоящия регламент, посочена в член 46, втора алинея.

Член 41

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1726

Регламент (ЕС) 2018/1726 се изменя, както следва:

1) Вмъква се следният член:

„*Член 13а*

Задачи, свързани с маршрутизатора

Във връзка с регламенти (ЕС) 2025/12 (*) и (ЕС) 2025/13 (**) на Европейския парламент и на Съвета Агенцията изпълнява задачите, свързани с маршрутизатора, възложени ѝ с посочените регламенти.

(*) Регламент (ЕС) 2025/12 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел засилване и улесняване на контрола по външните граници, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2019/817 и за отмяна на Директива 2004/82/ЕО на Съвета (ОВ L, 2025/12, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2025/13 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/818 (ОВ L, 2025/13, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).“

2) В член 17 параграф 3 се заменя със следното:

„3. Седалището на Агенцията е в Талин, Естония.

Задачите, свързани с разработването и оперативното управление, посочени в член 1, параграфи 4 и 5, членове 3—9 и членове 11 и 13а, се изпълняват в техническото звено в Страсбург, Франция.

В Санкт Йохан им Понгау, Австрия, се създава резервно звено, което трябва да е в състояние да осигури функционирането на дадена широкомащабна информационна система в случай на повреда на системата.“

3) В член 19 параграф 1 се изменя, както следва:

а) вмъква се следната буква:

„ддв) приема доклади относно актуалното състояние на разработването на маршрутизатора съгласно член 45, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/12;“

б) в буква ее) точка vi) се заменя със следното:

„vi) компонентите за оперативна съвместимост съгласно член 78, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/817 и член 74, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/818 и маршрутизатора съгласно член 80, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2024/982 и член 45, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2025/12;“

в) буква зз) се заменя със следното:

„зз) приема официални коментари по докладите, изготвени от Европейския надзорен орган по защита на данните за неговите одити съгласно член 56, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1861, член 42, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 767/2008, член 31, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 603/2013, член 56, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/2226, член 67 от Регламент (ЕС) 2018/1240, член 29, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/816, член 52 от регламенти (ЕС) 2019/817 и (ЕС) 2019/818, член 58, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/982 и член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2025/12, и гарантира предприемането на подходящи последващи действия, свързани с тези одити;“.

4) В член 27, параграф 1 се вмъква следната буква:

„гд) консултативна група по предварителната информация за пътниците/резервационните данни на пътниците (консултативна група по API/PNR);“.

Член 42

Изменение на Регламент (ЕС) 2019/817

В член 39 от Регламент (ЕС) 2019/817 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Създава се централно хранилище за докладване и статистика (ЦХДС) с цел да се подпомогне постигането на целите на СВИ, ВИС, ETIAS и ШИС, в съответствие със съответните правни инструменти, които уреждат тези системи, както и за да се предоставят междусистемни статистически данни и аналитични доклади за цели на политиката, за оперативни цели и за цели, свързани с качеството на данните. ЦХДС също така подкрепя постигането на целите на Регламент (ЕС) 2025/12 на Европейския парламент и на Съвета (*).

2. eu-LISA създава, внедрява и приема в техническите си звена ЦХДС, съдържащо данните и статистическите данни, посочени в член 63 от Регламент (ЕС) 2017/2226, член 17 от Регламент (ЕО) № 767/2008, член 84 от Регламент (ЕС) 2018/1240, член 60 от Регламент (ЕС) 2018/1861 и член 16 от Регламент (ЕС) 2018/1860, логически разделени от информационната система на ЕС. eu-LISA също така събира данните и статистическите данни от маршрутизатора, посочени в член 38, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2025/12. Достъпът до ЦХДС се предоставя на органите, посочени в член 63 от Регламент (ЕС) 2017/2226, член 17 от Регламент (ЕО) № 767/2008, член 84 от Регламент (ЕС) 2018/1240, член 60 от Регламент (ЕС) 2018/1861 и член 45, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/12, чрез контролиран, защитен достъп и специфични потребителски профили единствено с цел докладване и статистически цели.

(*) Регламент (ЕС) 2025/12 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 г. за събиране и предаване на предварителна информация за пътниците с цел засилване и улесняване на проверките по външните граници, за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2019/817 и за отмяна на Директива 2004/82/ЕО на Съвета (ОВ L, 2025/12, 8.1.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).“

ГЛАВА 9

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 43

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 44

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 5, параграфи 6 и 7, член 6, параграф 3 и член 9, параграф 6 се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 28 януари 2025 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

По отношение на делегиран акт, приет съгласно член 5, параграф 6, ако Европейският парламент или Съветът е представил възражение съгласно параграф 6 от настоящия член, никоя от тези институции не може да се противопостави на мълчаливото удължаване, посочено в първа алинея от настоящия параграф.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 5, параграф 7, член 6, параграф 3 и член 9, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 5, параграф 6 или 7, член 6, параграф 3 или член 9, параграф 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 45

Наблюдение и оценка

1. eu-LISA гарантира, че са въведени процедури за наблюдение на разработването на маршрутизатора по отношение на целите, свързани с планирането и разходите, и за наблюдение на функционирането на маршрутизатора по отношение на целите, свързани с техническите резултати, икономическата ефективност, сигурността и качеството на услугите.

2. В срок до 29 януари 2026 г. и всяка година след това по време на фазата на разработване на маршрутизатора eu-LISA изготвя доклад относно актуалното състояние на разработването на маршрутизатора и представя този доклад на Европейския парламент и на Съвета. Докладът съдържа подробна информация за направените разходи, както и за всички рискове, които могат да окажат въздействие върху общите разходи, които трябва да бъдат поети от общия бюджет на Съюза в съответствие с член 32.

3. След като маршрутизаторът влезе в експлоатация, eu-LISA изготвя и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който подробно се обяснява как са били постигнати целите, по-специално във връзка с планирането и разходите, и се посочват причините за евентуалните отклонения от тях.

4. В срок до 29 януари 2029 г. и на всеки четири години след това Комисията изготвя доклад, съдържащ цялостна оценка на настоящия регламент, включително относно необходимостта и добавената стойност от събирането на API данни, който включва оценка на:

а) прилагането на настоящия регламент;

б) степента, до която настоящият регламент е постигнал своите цели;

в) въздействието на настоящия регламент върху основните права, защитени съгласно правото на Съюза;

г) въздействието на настоящия регламент върху възприятието за качеството на пътуването на законно пътуващите пътници;

д) въздействието на настоящия регламент върху конкурентоспособността на сектора на въздухоплаването и тежестта за предприятията;

е) качеството на данните, прехвърляни от маршрутизатора до компетентните гранични органи;

ж) ефективността на маршрутизатора по отношение на компетентните гранични органи.

За целите на първа алинея, буква д) в доклада на Комисията се разглежда и взаимодействието на настоящия регламент с други относими законодателни актове на Съюза, по-специално регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2017/2226 и (ЕС) 2018/1240, с цел да се направи оценка на цялостното въздействие на съответните задължения за докладване върху въздушните превозвачи, да се определят разпоредбите, които може да бъдат актуализирани и опростени, когато това е целесъобразно, за да се намали тежестта за въздушните превозвачи, и да се обмисли какви действия и мерки може да бъдат предприети за намаляване на общия натиск на разходите върху въздушните превозвачи.

5. Комисията предава доклада за оценка на Европейския парламент, Съвета, Европейския надзорен орган по защита на данните и Агенцията на Европейския съюз за основните права. Ако е целесъобразно с оглед на извършената оценка, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета законодателно предложение за изменение на настоящия регламент.

6. При поискване държавите членки и въздушните превозвачи предоставят на eu-LISA и на Комисията информацията, необходима за изготвяне на докладите, посочени в параграфи 2, 3 и 4, като например данни, свързани с резултатите от предварителните проверки спрямо информационните системи на Съюза и националните бази данни, извършени на външните граници с използване на API данни. По-специално, държавите членки предоставят информация с количествени и качествени параметри за събирането на API данни от оперативна гледна точка. Предоставената информация не включва лични данни. Държавите членки могат да се въздържат от предоставяне на такава информация, ако и доколкото това е необходимо, за да не се разкриват поверителни методи на работа и да не се застрашават текущи разследвания на компетентните гранични органи. Комисията гарантира, че всяка предоставена поверителна информация е защитена по подходящ начин.

Член 46

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага, считано от две години след датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с член 34.

Въпреки това:

а) член 5, параграфи 7 и 8, член 6, параграф 3, член 9, параграф 6, член 13, параграф 4, член 14, параграф 5, член 18, параграф 4, член 23, параграф 2, член 24, параграф 2, членове 25, 28 и 29, член 32, параграф 1 и членове 34, 43 и 44 се прилагат, считано от 28 януари 2025 г.;

б) член 5, параграф 6, членове 12 и 15, член 17, параграфи 1, 3 и 4, член 18, параграфи 1, 2 и 3 и членове 19, 20, 26, 27, 33 и 35 се прилагат, считано от датата, на която маршрутизаторът влезе в експлоатация, определена от Комисията в съответствие с член 34.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 19 декември 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	BÓKA J.